

Mari Jäntti

YLLÄTYKSIÄ, HUUMORIA JA POIKKEUKSELLISIA TARINOITA

Miten Ylen suosittu podcastit on rakennettu?

YLLÄTYKSIÄ, HUUMORIA JA POIKKEUKSELLISIA TARINOITA

Miten Ylen suosittu podcastit on rakennettu?

Mari Jäntti
Opinnäytetyö
Kevät 2019
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän tutkinto-ohjelma, journalismin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Mari Jäntti

Opinnäytetyön nimi: Yllätyksiä, huumoria ja poikkeuksellisia tarinoita – Miten Ylen suosittu podcast on rakennettu?

Työn ohjaaja: Teemu Palokangas

Työn valmistuslukukausi ja -vuosi: Kevät 2019

Sivumäärä: 66 + 1 liite

Tässä tutkimuksessa selvitin sen, kuinka Ylen suosittu ja paljon kuunneltu podcast on rakennettu. Tutkimuksen tavoitteena oli siis selvittää seikkoja, jonka takia podcasteja kuunnellaan paljon. Podcastit ovat suhteellisen uusi asia Suomessa ja itse asiassa Yle oli yksi ensimmäisistä suomalaisista medioista, jotka alkoivat tarjota podcasteja 2000-luvun alkupuolella. Nykyään kuitenkin useat eri mediat ja yksityiset tahot tekevät podcasteja, joten hiljalleen myös podcastien tarjonta on laajentunut ja laajentuu koko ajan. Tein opinnäytetyöni Yleisradiolle.

Tietoperusta-osiossa käyn läpi muun muassa sen, mikä on podcast, millainen sen historia on ja kuinka paljon podcasteja kuunnellaan Suomessa ja muualla maailmalla. Sen lisäksi tietoperustassa käydään läpi podcastien tulevaisuutta Suomessa ja sitä, kuinka esimerkiksi monet sosiaalisen median vaikuttajat ja Youtube-tähdet ovat alkaneet tehdä omia podcasteja.

Tutkimuksessani käytin apunani dramaturgia-analyysia, teemahaastattelua ja moodit-mallia. Lisäksi kävin samalla läpi Ylen 10 suosituinta podcastia, joista olen valinnut kolme podcastia tutkimusaineistokseni. Lisäksi aineistonani ovat kahden podcastin tekijöiden haastattelut. Haastatte- luissa kävimme läpi muun muassa podcastien käsikirjoittamista, erilaisia tehokeinoja ja työpro- sessien kestoa. Dramaturgia-analyysin avulla pyrin löytämään kolmen podcast-sarjan jaksoista tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet siihen, miksi juuri näitä Ylen podcasteja on kuunneltu paljon. Moodit-mallia käytin, kun ryhmittelin löytämiäni yhtäläisyyksiä podcasteista.

Tutkimustulosteni mukaan Ylen suosittuja podcasteja yhdistää neljä teemaa: poikkeuksellisuus, tarina, informaatio ja huumori. Lisäksi haastattelutuloksista kävi ilmi, että myös podcastin tekijän työskentelytavat vaikuttavat podcastin kuunneltavuuteen.

Tutkimusta voisi jatkaa esimerkiksi laajentamalla tutkimuskysymystä. Voisi olla mielenkiintoista selvittää, millainen tarina on hyvä kerrottavaksi podcastiin. Vaikka tutkielmassani käydään läpi keinoja tarinan rakentamiseksi niin, että se kantaa läpi podcastin, voisi sitä tutkia vielä laajemmin.

Asiasanat: podcast, media, dramaturgia, radio

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme, option of journalism

Author: Mari Jääntti

Title of thesis: Surprises, humour and exceptional stories – The structure of YLE's popular podcasts

Supervisor: Teemu Palokangas

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2019 Number of pages: 66 + 1

The objective of this research is to find out how YLE's popular and widely listened to podcasts are built. The research aims to map out factors that make the podcasts so popular. Podcasts themselves are pretty new phenomena in Finland and as a matter of fact YLE was one of the first Finnish medias that began to offer podcasts in the early 21st century. Nowadays podcasts have become widely spread in the industry and the offering of podcasts is increasing every year. This thesis is done as a commission to Yleisradio.

The theory framework covers podcast itself as a term, the history of podcasts and their popularity in Finland and the rest of the world. In addition to that, the theory framework goes through the future of podcasts and how for example many social media influencers and YouTube-stars have begun to produce their own podcasts.

The research part of this thesis is conducted through dramaturgy analysis and theme interviews. Also ten of YLE's most popular podcasts are gone through, and three out of those ten in more depth than the others. Three podcast producers are interviewed as part of the research, and topics covered in the interviews are writing the manuscript of a podcast, different devices and the duration of the work processes. The goal is to through dramaturgy analysis find out the specific factors from within the podcasts that make the podcasts so popular.

The research results suggest that four different themes can be pointed out from the YLE's most listened to podcasts that make those specific podcasts so popular. The themes are exceptionalism, the story, information and humor. In addition to these themes the interview results suggest that also the ways of working of the creator of the podcast affect to the easiness to listen to the podcast itself.

The research could be further conducted by for example widening the research question. It would be interesting to find out the aspects and factors of a good story in a podcast. Even though this research goes through how to build the story of a podcast in a way that it supports the whole podcast, the field could be further researched.

Keywords: podcast, media, dramaturgy, radio

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	PODCASTIN MÄÄRITELMÄ.....	9
2.1	Podcastien historia	9
2.2	Podcastit Suomessa ja maailmalla	10
2.3	Podcast taipuu useaan paikkaan ja tarkoitukseen	12
2.4	Podcastien kuuntelu	13
2.5	Kuka tahansa voi tehdä podcasteja	14
2.6	Radion suhde podcasteihin	15
3	AINEISTON JA TUTKIMUSMENETELMÄN ESITTELY.....	17
3.1	Dramaturgia-analyysi.....	17
3.2	Teemahaastattelu	18
3.3	Moodit-malli.....	19
3.4	Podcast-sarjojen esittely.....	20
3.5	Analysoidut jaksot.....	23
3.5.1	Radio Sodoman jaksot	23
3.5.2	12 diktaattoria -sarjan jaksot	24
3.5.3	Intiaanit tulee! -sarjan jaksot.....	26
4	DRAMATURGIA-ANALYYSIN TULOKSET	28
4.1	Sodoma nojaa huumoriin	28
4.1.1	Lasten Laivan paluu ja Ylen hyvä Yle.....	29
4.1.2	Aamupala kurkussa 2 ja Tähän runoon haluaisin kuolla	31
4.1.3	Sodoma 100 ja Ihminen ja aika.....	33
4.2	Historia ja julmuudet kiinnostavat	34
4.2.1	Valtionpää Francisco Franco ja sankari Ferdinand Marcos	34
4.2.2	Julmuuksia käsitellään pilke silmäkulmassa	38
4.3	Tositarina vetoaa kuulijaan.....	39
4.3.1	Mies, joka toi elämäntapaintiaanit Suomeen kertoo kaiken: ”Tätä tarinaa en ole kertonut kenellekään”	40
4.3.2	Intiaanit tulee, intiaanit tulee! -Iriadamantit Pohjanmaan lakeuksilla	42
4.3.3	Tervetuloa Kittilän Lainiolle, elämäntapaintiaanien leirille!	43
5	TEEMAHAASTATTELUJEN TULOKSET	46

5.1	Hyvä tarina on tärkeä	46
5.2	Käsikirjoittaminen vaatii taitoa	47
5.3	Haastatteluissa rento ja turvallinen tunnelma.....	50
5.4	Tehokeinot ovat podcastin suola	51
5.5	Työprosessin kesto riippuu aiheesta ja aikataulusta.....	52
5.6	Kuuntelukerrat ovat kovin palaute.....	54
5.7	Podcastien tulevaisuus.....	54
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	57
6.1	Aihe ja käsikirjoitus ovat kaiken a ja o	57
6.2	Hyvä podcast vaatii työtä	58
7	POHDINTA	60
	LÄHTEET.....	62
	AINESTOT	65
	TUTKIMUSKYSYMYKSET	
	LIITE 1.....	66

1 JOHDANTO

Ihmiset ovat puhuneet toisilleen ja kuunnelleet toistensa kertomuksia luultavasti niin kauan kuin ihminen on osannut muodostaa puhetta. Kuunneltu puhe, erilaiset tarinat ja kertomukset ovat kiehtoneet ihmisiä aina. Puhe ja kerrotut tarinat ovat muuttaneet muotoaan vuosisatojen aikana, mutta siitä huolimatta ne kiinnostavat vielä tänäkin päivänä, vuonna 2019.

Aristoteles kehitti Runousopissaan teorian klassisesta draaman kaaresta, jossa draama etenee päähenkilön uhosta lähtevästä hybriksestä ja vastavoimien kamppailusta loppuratkaisun tunteita puhdistavaan katharsikseen (Kantola, 2003, 122). Ennen ajanlaskumme alkua luotua Runousoppia käytetään vielä nykypäivänäkin muun muassa elokuvissa, tv-sarjoissa, kirjoissa ja näytelmissä.

Yksi uusimmista tavoista vastaanottaa tietoa ja tarinoita kuuntelemalla ovat podcastit. Podcastit ovat Suomessa vielä melko tuore ilmiö, mutta etenkin viime vuosina ne ovat solahtaneet osaksi suomalaisten median käyttöä. Vuosituhannen alussa podcasteja tekivät suomalaiset mediatalot, mutta viimeisen vuoden aikana myös bloggaajat, vloggaajat ja muut vaikuttajat ovat ottaneet podcastit mukaan sisällöntuotantonsa. Audio tarkoittaa ääntä, esimerkiksi äänitiedostoa. Sen lisääminen podcastin muodossa on luonnollinen jatkumo esimerkiksi YouTube-videoita tekeville henkilöille. Kuten kaikessa journalismissa ja sisällöntuottamisessa, eivät podcastitkaan ole enää medioiden yksinoikeus. Tämä tarkoittaa sitä, että eri medioiden, esimerkiksi Yleisradion, täytyy pohtia ja miettiä, miten ja millaisia podcasteja tulee tehdä, jotta ihmiset kuluttavat niitä.

Pyrkimyksenäni on selvittää, kuinka tarinat näkyvät Ylen podcasteissa vai näkyvätkö mitenkään. Olen analysoinut opinnäytetyössäni kolmea Ylen suosittua, mutta hyvin erilaista podcast-sarjaa. Dramaturgia-analyysin ja teemahaastattelujen kautta pyrin löytämään näistä podcast-sarjojen jaksoista tekijöitä, jotka selittävät sitä, miksi juuri niitä on kuunneltu paljon. Lisäksi pyrin selvittämään, kuinka podcast-jaksot ovat rakennettu: löytyykö jaksosta draaman kaarta, millaisia aiheita niissä käsitellään, ketä haastatellaan vai haastatellaanko ketään ja käytetäänkö podcastissa jonkinlaisia tehokeinoja, kuten äänitehosteita.

Tutkimusosiossa käsitelen edellä mainittuja aiheita oman analyysini lisäksi haastattelemalla podcastien tekijöitä. Tutkimuksessa paneudun erityisesti siihen, millainen heidän mielestään on hyvä

podcast, kuinka juuri he itse tekevät sellaisia ja kuinka paljon tarinallisuus vaikuttaa heidän työkentelyynsä.

Ensin kuitenkin määrittelen sen, mikä on podcast. Lisäksi käyn läpi sitä, millainen jalansija näillä digitaalisilla puheohjelmilla on nyt ja tulevaisuudessa Suomessa sekä muualla maailmalla.

2 PODCASTIN MÄÄRITELMÄ

Napakasti määriteltynä podcast on digitaalisessa muodossa oleva musiikki- tai puheohjelma, jonka voi ladata internetistä (Merriam-Webster Dictionary 2017). Kuuntelija voi ladata podcasteja internetistä esimerkiksi omalle älypuhelimelleen tai kuunnella niitä erilaisten podcast-palvelujen kautta (RadioMedia 2018).

2.1 Podcastien historia

Podcasting- ja podcast-termit juontavat juurensa sanoihin iPod ja broadcasting (Aalto 2005). iPod on on Applen kannettava musiikkisoitin ja broadcasting tarkoittaa radiolähetystä. Podcastien kuuntelemiseen ei kuitenkaan tarvita iPodia, sillä niitä voi ladata esimerkiksi tietokoneelle tai muulle älylaitteelle. (Bradshaw & Rohumaa 2011, 93.)

Podcasting syntyi arviolta vuonna 2004. Silloin Dave Winer ja Adam Curry kumppaneineen keksivät, miten internetsivujen syndikointiin käytetyn RSS-syötteen liitteenä julkaistavat audiotiedostot saadaan kopioitumaan suoraan tietokoneeseen kytkettyyn iPodiin tai muulle kannettavalle musiikkilaitteelle. (Aalto 2005.)

Hyvin pitkään on kuitenkin tehty erilaisia äänitettyjä tarinoita ja ohjelmia, jotka ovat olleet tietyllä tavalla podcastien tyylisiä. Esimerkiksi radiokuuluttaja, toimittaja ja kääntäjä Jari Aula on 20 vuotta sitten äänittänyt äänikirjoja näkövammaisille. (Tyykiluoto, haastattelu, 9.1.2019.) Kuitenkaan niitä ei ole laskettu podcasteiksi, sillä sellaista käsitettä ei vielä ollut, eikä niitä ole voinut ladata esimerkiksi tietokoneelle tai puhelimeen yhtä näppärästi kuin tänä päivänä.

Vaikka useat radio-ohjelmat ovat kuunneltavissa jälkeenpäin internetistä, eivät ne sellaisenaan ole podcasteja. Mikä oikein erottaa podcastin internetissä olevasta radio-ohjelmasta? Ylen ohjelmapäällikkö Jonna Fermin mukaan podcasteja eivät kahlitse kestoajat. Niissä ei myöskään tarvitse reagoida vaikkapa uutisiin tai siihen, mitä sosiaalisessa mediassa tapahtuu, toisin kuin lähetyksissä suorissa lähetyksissä. (Natri 2016.)

Suurin osa radioiden suorista lähetyksistä tehdään lähetysvirtana. Lähetysvirran ohjelma muodostuu usein muun muassa juontajan puheesta ja musiikista. Radion lähetysvirrassa on kuitenkin muistettava reagoitukyky ja nopearytmisen uusiutuvuus, toisin kuin podcasteissa. (Kujala, Lahti & Tamminen 1998, 7.) Podcasteissa ei myöskään tarvitse huomioida kokonaisen kanavan kuulijakuntaa, vaan niitä voidaan tehdä kiinnostuneelle kohderyhmälle rajatuista aiheista. Podcast hyvin tehtynä, voi kiinnostaa myös laajoja yleisöjä, vaikka aihe olisi rajattu. (Natri 2016).

2.2 Podcastit Suomessa ja maailmalla

Podcasteja on tehty maailmalla noin vuodesta 2004 saakka, joten miksi vasta viime vuosien aikana podcastit ovat alkaneet lähteä lentoon myös Suomessa? Frilanderin mukaan podcastien suosion kasvaminen johtuu pääsääntöisesti kahdesta asiasta. Podcastien kuuntelusta on tullut huomattavasti helpompaa. Aikaisemmin ne täytyi ladata tietokoneelle ja sitä kautta laitteeseen, josta podcasteja pystyi kuuntelemaan. Tämän hetkisten älypuhelimien kautta podcastin tilaaminen onnistuu käytännössä parilla napin painalluksella. (Frilander 2015.)

Toinen merkittävä käännekohta oli syksy 2014, jolloin Yhdysvalloissa julkaistiin Serial-niminen, murhamysteeriä ruotinnut podcast-sarja. Podcast sai yhteensä miljoonia kuuntelijoita ympäri maailmaa ja myös Suomesta. (Natri 2016). Olli Sulopuiston mukaan juuri Serial sai ihmiset huomaamaan, että podcasteja on olemassa. Kun uudet kuulijat lähtivät etsimään lisää kuunneltavaa, oli hyviä podcasteja jo roppakaupalla olemassa. (Frilander 2015.)

Myös Mämmin mukaan on useita syitä siihen, miksi podcastit ovat suosittuja nyt eivätkä 10 vuotta sitten. Hän kertoo, että esimerkiksi mobiililaitteiden käyttö on kasvanut ja erilaisen sovellusten käyttö on nykyään helpompaa ja arkipäiväisempää. Lisäksi sovellusten käyttäjät osaavat etsiä ja sen lisäksi käyttää niitä. (Mämmi 2017.)

Podcast on siis Suomessa suhteellisen uusi ilmiö. Helsingin Sanomien podcast-toimittaja Tuomas Peltomäen mukaan Yhdysvallat on podcastien johtomaa. Hänen mukaansa Suomi on 10 vuotta Yhdysvaltoja jäljessä ja viisi vuotta jäljessä Ruotsia. Peltomäki arvioi, että Suomessa tullaan podcastien kanssa jäljessä eniten kaikista länsimaista. Siihen, miksi Suomessa ollaan muita maita jäljessä, hänellä on mielenkiintoinen teoria: Nokia. Peltomäen mukaan podcast-sovelluksen laaaminen Nokian puhelimeen oli hyvin työlästä, kun puolestaan Applen puhelimiin se oli helposti

saatavilla. (Peltomäki 2018). Peltomäen teoriassa saattaa olla perää, sillä suomalaiset olivat pitkään Nokia-uskollisia. Uskon kuitenkin, että moni asia on vaikuttanut siihen, miksi podcastit eivät ole olleet alusta saakka yhtä suosittuja kuin vaikkapa Yhdysvalloissa.

Bradshaw ja Rohumaa (2011, 102) ajattelevat, että podcasteista on tullut suosittuja siksi, että niitä voi kuunnella missä tahansa ja ne haastavat journalisteja tekemään parempaa sisältöä, josta kuluttajat haluavat maksaa. Lisäksi podcastit voivat perustua tiettyyn aiheeseen ja sisältää laajan kirjon eri aiheita ja teemoja, minkä lisäksi ne voivat olla informatiivisia.

Kuitenkin myös Suomessa osataan ja halutaan kuunnella podcasteja. RadioMedian tutkimukseen haastateltiin 1081 suomalaista 15–64-vuotiasta ihmistä. Tarkemmin podcastien kuuntelua ja käyttöä tutkittiin niiden henkilöiden osalta, jotka olivat kuunnelleet podcasteja viimeisen puolen vuoden aikana. Heitä vastanneista oli 462. Kaikista vastanneista 69 prosenttia tietää, mitä podcastit ovat, 20 prosenttia ei tiedä ja loput 11 prosenttia ei osaa sanoa. Tutkimuksen mukaan nuoremmat tietävät enemmän podcasteista kuin vanhemmat: mitä nuorempi vastaaja, sen paremmin podcastit tunnetaan. RadioMedian tutkimuksessa on selvitetty myös suomalaisten podcast-kuuntelua: noin miljoona suomalaista kuuntelee podcasteja kuukausittain. (RadioMedia 2018.)

Vaikka nuoret ovat vanhempia ihmisiä tietoisempia podcasteista, löytyy podcast-sisältöjen käyttäjiä kaikista ikäryhmistä. Ehkä hieman yllättäen tutkimuksen mukaan kaikista eniten podcastien parissa viettävät aikaa 45–55-vuotiaat, he kuuntelevat podcasteja viikossa jopa puolitoista tuntia. Kuitenkin myös nuoret kuuntelevat podcasteja. RadioMedian tutkimuksesta selviää, että 15–29-vuotiasta noin 40 prosenttia on kuunnellut podcasteja kuluneen kuukauden aikana. 30–44-vuotiaista kuluneen kuukauden aikana podcasteja on kuunnellut 35 prosenttia. (RadioMedia 2018.)

Myös Sanoma on tutkinut podcastien kuuntelua Suomessa, mutta ei läheskään yhtä laajasti kuin RadioMedia. Sanoman vuonna 2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan ainoastaan neljä prosenttia kyselyyn vastanneista kertoi kuuntelevansa podcasteja. Radion kuuntelu lähetysaikaan on selvästi suomalaisten suosituin audion käyttötapa. Jopa yli 80 prosenttia kyselyyn vastanneista kuunteli radiota lähetysaikaan. Radion suosituinta sisältöä ovat uutiset ja musiikki (Sanoma 2017.)

Podcasteja kuunnellaan myös maailmalla. Naapurimaassamme Ruotsissa podcastien kuuntelu on kasvussa. Viime vuonna 16–80-vuotiaista ruotsalaisista yli 2,14 miljoonaa ilmoitti kuuntelevansa podcasteja silloin tällöin. Vuonna 2014 noin 1,53 miljoonaa ruotsalaisista kuunteli podcasteja. Muutamassa vuodessa ruotsalaisten podcastien kuunteleminen on siis miltei kaksinkertaistunut. (Andersson Wimby 2017.)

Edison Research -tutkimuksen mukaan amerikkalaisia jo 44 prosenttia on jo kuunnellut podcasteja (Edison Research 2018). Nielsenin tutkimuksesta selviää, että amerikkalaisista 66 prosenttia kuuntelee podcasteja sen vuoksi, että he oppisivat joitain uutta, ja vajaat puolet vastaajista rentoutuakseen. (Nielsen 2017.)

Vaikka Suomessa podcastien kuuntelu on vielä lapsenkengissä esimerkiksi Yhdysvaltoihin verrattuna, uskon, että myös Suomessa podcastien kuuntelu kasvaa. Uusia podcasteja tehdään koko ajan ja myös uusia tekijöitä ilmestyy jatkuvasti podcast-kentälle. Arvelen myös, että podcastien kuuntelemista helpottavia sovelluksia tulee lisää, kun niitä keksitään. Sitä kautta myös markkinointi mahdollisesti lisääntyy, jonka myötä podcastit tulevat meille suomalaisille yhä tutummiksi.

2.3 Podcast taipuu useaan paikkaan ja tarkoitukseen

Useat valitsevat podcastin seurakseen esimerkiksi kuntosalille tai lenkkipolulle. Podcasteja voi kuunnella milloin ja missä vain. Siitä huolimatta suomalaiset kuuntelevat mieluiten selvästi eniten podcasteja kotonaan. RadioMedian podcast-tutkimukseen vastanneista 77 prosenttia kertoi kuuntelevansa podcasteja kotona. 21 prosenttia vastanneista kuuntelee podcasteja autossa. Vastanneista 36 prosenttia kuuntelee podcast-sisältöjä tehdessään kotitöitä ja 32 prosenttia matkustessaan. Kuitenkin jopa 31 prosenttia kertoo keskittyvänsä vain podcasteihin niitä kuunnellessa. (RadioMedia 2018.)

Podcastit voivat olla muodoltaan monenlaisia. Ne voivat olla muun muassa haastatteluja, wox poppeja eli katuhaastatteluja, väittelyjä tai keskusteluja. Myös niiden kestot vaihtelevat. Podcast voi olla kestoiltaan muutamista minuuteista jopa tuntiin. (Bradshaw & Rohumaa 2011, 96.) Lisäksi podcastit voivat käsitellä mitä tahansa. Jos esimerkiksi selaa Yle Areenan podcast-tarjontaa, löytyy sieltä luultavasti jokaiselle jotain: historiaa, musiikkia, kulttuuria, komiikkaa ja lapsille suunnattuja sisältöjä. Yle Areenassa on tällä hetkellä yhteensä 49 podcastia, mikä on vain pieni osa kaikista kuunneltavissa olevista podcasteista.

RadioMedian tutkimuksen mukaan se, millaiset aiheet podcasteissa kiinnostavat, riippuu kuuntelijan iästä ja sukupuolesta. Tutkimuksesta selviää, että podcasteissa naisia kiinnostavat erityisesti ihmissuhde- ja perheasiat, musiikki ja uutiset sekä ajankohtaisasiat. Miehiä kiinnostavat eniten musiikki, uutiset ja ajankohtaisasiat ja teknologia. (RadioMedia 2018.)

Suomalaiset kuuntelevat podcasteja useista eri syistä. RadioMedian tutkimuksen mukaan selvästi suurin syy podcastien kuunteluun on halu viihtyä. Tutkimukseen osallistuneesta 462 henkilöstä jopa 63 prosenttia kertoo kuuntelevansa podcasteja juuri siitä syystä. 45 prosenttia vastanneista kertoo haluavansa rentoutua podcastien äärellä ja 42 prosenttia vastaajista haluaa oppia jotain uutta. Lisäksi suomalaiset kertovat podcastien kuuntelumotiiveikseen muun muassa halun pysyä ajan tasalla, hankkia tietoa omasta harrastuksesta ja kehittyä ammatillisesti. (RadioMedia 2018.)

Jos vertaillaan aiheita, joista suomalaiset mieluiten kuuntelevat podcasteja, ja syitä, miksi he kuuntelevat podcasteja, voidaan löytää niiden väliltä löytää yhtäläisyyksiä. Sekä miehet että naiset kuuntelevat mielellään podcasteja uutisista ja ajankohtaisaiheista, mikä viittaa siihen, että podcastien kuuntelijat haluavat oppia uutta ja pysyä ajan tasalla. Myös musiikki on sekä miesten että naisten kuunnelluimpien aiheiden listalla, mikä voi puolestaan viitata siihen, että kuulija haluaa mahdollisesti rentoutua ja viihtyä. Jos tarkastellaan vain naisten mieltymyksiä, he kuuntelevat mielellään podcasteja ihmissuhde- ja perheasioista, mikä voisi viitata halun viihtyä ja oppia uutta. Miehiä kiinnostaa musiikin ja uutisten ja ajankohtaisaiheiden lisäksi teknologia. Teknologia-aiheisia podcasteja saatetaan kuunnella myös halun viihtyä, oppia uutta ja pysyä ajan tasalla. Täysin varmasti tällaisia johtopäätöksiä ei voida kuitenkaan tehdä, sillä esimerkiksi teknologiaan tai musiikkiin liittyvä podcast voi olla hyvinkin humoristinen, jolloin sen seurassa kuuntelija haluaa mahdollisesti viihtyä. Sama pätee myös kaikkiin muihin eriaiheisiin podcasteihin. (RadioMedia 2018.)

2.4 Podcastien kuuntelu

Suurin osa suomalaisista podcastien kuuntelijoista kuuntelee podcasteja älypuhelimien kautta. RadioMedian tekemän tutkimuksen mukaan 462 vastaajasta 72 prosenttia kuuntelee podcasteja älypuhelimestaan. 42 prosenttia vastaajista kuuntelee niitä tietokoneelta ja 16 prosenttia tabletin

kautta. Yksi prosentti vastaajista ilmoitti kuuntelevansa podcasteja älykaiuttimilla ja kaksi prosenttia jotain muuta kautta. (RadioMedia 2018.)

Useat eri radiot ja mediat tuottavat podcasteja, joille on useita eri kuuntelualustoja. Esimerkiksi Sanomalla on Supla-niminen sovellus ja puolestaan Bauer Medialla RadioPlay. Sekä Suplasta että Radioplaysta voi kuunnella radio-ohjelmien lisäksi podcasteja. Molempien valikoimissa on alkujaan itsenäisesti toimineita podcasteja. Myös Wecast-verkosto tuottaa mainosrahoitteisia podcasteja. (Sulopuisto 2018a.) Wecastin podcasteja voi kuunnella iTunesin ja Acast-sovelluksen kautta.

Lisäksi Jakso.fi -sivustolta löytyy laaja kokoelma suomalaisia podcasteja. Jakso on podcast-tuotantoyhtiö, jonka takana on Jaksomedia. Jaksossa on myös useita Ylen podcasteja. Kaikki Ylen podcastit löytyvät kuitenkin Yle Areenasta. (Heikkinen 2017.) Ylellä podcastit eivät kuulu minkään radiokanavan ohjelmistoon vaan ovat itsenäisiä tuotteita, joita voi kuunnella itse valittuna ajankohtana (Natri 2016). Yle oli yksi ensimmäisistä mediataloista, joka julkaisi Suomessa podcasteja. Kun podcast-termi vakiintui maailmalla vuonna 2004, julkaisi Yle ensimmäisiä podcast-kokeilujaan vuoden 2005 syksyllä tilattavaksi omalle tietokoneelle (Aalto 2005).

2.5 Kuka tahansa voi tehdä podcasteja

Podcastien avulla kuka tahansa voi tuottaa sisältöä (Bradshaw & Rohumaa 2011, 93). Kuka tahansa, jolta löytyy mikrofoni, voi alkaa tehdä podcasteja. Helsingin Sanomien podcast-toimittaja Tuomas Peltomäen mukaan ihminen, jolla on älypuhelin, voi alkaa tuottaa omaa podcast-sisältöä, sillä nykyajan puhelimissa on suhteellisen hyvät mikrofonit. Peltomäen mukaan podcastien tekeminen on hyvin netinomaista, kuten esimerkiksi bloggaaminen ja twiittaaminen. (Peltomäki 2018.)

Viime vuosien aikana esimerkiksi bloggaajat, vloggaajat ja muut sosiaalisen median vaikuttajat ovat alkaneet tehdä podcasteja. Yksi isoimmista podcastien tuottajista, perinteisen median ulkopuolella, on vaikuttajamarkkinointiyritys Asennemedia. Asennemedian tekijät koostuvat Suomen suosituimmista bloggaajista ja vloggaajista. Asennemedia tuottaa muun muassa suosittuja Afterwork-podcastia ja Suomen suosituin -podcastia. Asennemedian lisäksi myös yksittäiset tubettajat ja vloggaajat ovat lähteneet mukaan podcastien yhä kasvavalle kentälle. Esimerkiksi bloggaajat Linda Juhola ja Alexa Dagmar julkaisivat ensimmäisen yhteisen podcast-jaksonsa vuoden 2018

huhtikuussa. Lisäksi bloggaaja ja suosittua YouTube-kanavaa pitävä Janne Naakka julkaisi ensimmäisen podcastinsa vuoden 2018 kesäkuussa. Naakan lisäksi YouTubesta tuttu pariskunta Miisa Rotola-Pulkkila ja Tomas Grekov aloittivat Suplassa Parisuhdekriisi-nimisen podcastin helmikuussa 2019. Olli Sulopuiston mukaan esimerkiksi suosittu tubettajat, jotka lisäävät podcastit repertuaariinsa, saavat osin saman yleisön, mikä heillä on jo YouTubessa (Sulopuisto 2018b). Tämän perusteella voisi kuvitella, että podcastien tekeminen vain lisääntyy myös bloggaajien, tubettajien ja muiden vaikuttajien keskuudessa.

Blogi- ja vlogi maailmasta tupsahtelee silloin tällöin uusia tekijöitä. Osasta tulee kuuluisuuksia, joiden sisältöjä etenkin teini-ikäiset ja nuoret kuluttavat. Osa faneista käy tapaamassa idoleitaan erilaisissa meet and greet -tapahtumissa. Voisiko siis podcastien tekijöistä tulla tubettajien kaltaisia tähtiä Suomessa? Sulopuiston mukaan ei vielä. Hän käyttää kuitenkin esimerkkinä amerikkalaista koomikkoa Marc Maronia, joka tekee huippusuosittua WTF-podcastia. Maron aloitti podcastien tekemisen saatuaan potkut radiosta, ja lopulta hän haastatteli Yhdysvaltojen silloista presidenttiä Barack Obamaa omassa autotallissaan. (Sulopuisto 2018b.) Podcastit voivat siis haastaa perinteiset mediainsitutiot esimerkiksi haastateltavillaan ja aihevalinnoillaan.

2.6 Radion suhde podcasteihin

Kuten aikaisemmin Sanoman tekemästä tutkimuksesta tuli ilmi, suomalaisten suosituin audion käyttötapa on radion kuuntelu. Eikä se ole ihme. Radio poikkeaa muista medioista sillä, että se on helposti liikuteltava media ja sitä seurattaessa on helppo tehdä myös kaikkea muuta, kuten ajaa autoa, tiskata tai puhua puhelimesta. Radio on näppärästi seurana siellä, missä ihminenkin on. Meissä jokaisessa asuu sekä aktiivinen että passiivinen radion kuuntelija. Passiivinen radion kuuntelija puuhailee radiota kuunnellessa kaikkea muuta, kun taas aktiivinen kuuntelija keskittyy radioon etsien sieltä henkilökohtaisia elämyksiä. Nykyisestä radion kuuntelusta suurin osa on passiivista kuuntelua, mutta parhaimmillaan radio tarjoaa sisältöä molemmille kuuntelijaryhmille: aktiivisille ja passiivisille. (Kujala ym. 1998, 7.)

Myös podcasteja kuunnellessa on helppoa tehdä samaan aikaan muita askareita, ja periaatteessa podcast on siellä, missä älypuhelin – eli tänä päivänä lähes kaikkialla. Lisäksi podcasteja voi kuunnella radion tapaan aktiivisesti tai passiivisesti. Suomalaisista suurin osa kuuntelee podcasteja nimenomaan aktiivisesti eli keskittyy vain kuuntelemiseen eikä tee samalla muuta. Kun

podcastit muuttuvat yhä suosituimmiksi, jääkö radio niiden varjoon? RadioMedian tuoreen tutkimuksen mukaan ei. Tutkimuksen mukaan podcasteja kuuntelevat henkilöt kuuntelevat säännöllisesti myös radiota. Tutkimuksesta selviää, että 84 prosenttia edellisen viikon aikana podcast-sisältöjä kuluttaneista kuuntelee radiota viikoittain. Sama pätee myös toisinpäin: radionkuuntelijat täydentävät audioiden kulutusta podcasteilla. 15 prosenttia radiota viikoittain kuuntelevista henkilöistä oli kuunnellut podcasteja edellisen viikon aikana. (RadioMedia 2018.)

Radiota ja podcasteja kuunnellaan eri aikoihin. Radion primetime on keskeisin ja kuunnelluin aika radiossa. Aamulla se on noin kello 6-8 ja iltapäivällä kello 15-17. (Kujala ym. 1998, 256.) RadioMedian tutkimukseen mukaan puolestaan podcastien kuuntelu-aika ajoittuu kello 18:n ja 22:n väliin, eli silloin kun radion primetime on jo ohi (RadioMedia 2018).

RadioMedian toimitusjohtaja Stefan Möllerin mukaan vuosi 2018 oli audion vuosi. Hänen mukaansa radion ja audiosisältöjen kuuntelu monipuolistuu. Vaikka esimerkiksi musiikilla on olennainen rooli monen radiokanavan profiilissa, puhe- ja videosisältöjen suosio kasvaa. (Unkuri 2018.)

Podcast-tuottajan ja jopa Suomen parhaimmaksi podcastien asiantuntijaksi tituleeratun Olli Sulopuiston mukaan audioiden suosittavuutta kasvattaa kaksi asiaa: podcastit ja älykaiuttimet. Hänen mukaan juuri podcastien suosio on lisännyt samalla myös audioiden kulutusta. Podcasteilla on hyvin sitoutunut kuulijakunta ja he ovat sitoutuneempia kuin monessa muussa välineessä. Usein kuuntelija kuuntelee podcast-sarjan kaikki jaksot. Podcastien lisäksi toinen audioiden lisääntymään kulutukseen vaikuttava asia on älykaiuttimet. Ne ovat puheohjattavia tietokoneita ja älypuhelimia ilman näyttöä. Sulopuiston mukaan älykaiutinta käytetään arkisissa tilanteissa, esimerkiksi silloin, kun halutaan kuunnella musiikkia tai vaikkapa podcasteja. Tällä hetkellä tunnetuin älykaiutin on Amazonin Echo. Sen yksi ominaisuus on käskystä käynnistyvä uutislähetys, jonka käyttäjä voi itse valita. ”Tutkimusyhtiö Edison Researchin mukaan Amazonin, Googlen tai jonkun muun valmistajan älykaiutin on 16 prosentilla täysi-ikäisistä amerikkalaisista, mikä tarkoittaa noin 39:ää miljoonaa ihmistä”. (Sulopuisto 2018a.) Suomeen älykaiuttimet ovat vasta hiljalleen rantautumassa, mutta esimerkiksi Ruotsissa niiden lanseeraus on jo käsillä (Aho, ei julkaisuvuotta).

3 AINEISTON JA TUTKIMUSMENETELMÄN ESITTELY

Käytän opinnäytetyössäni analyysimenetelmänä dramaturgia-analyysiä, eli käytännössä tutkin eri podcast-jaksojen dramaturgiaa. Kantolan (2003, 125-126) mukaan dramaturginen analyysi keskittyy pohtimaan tarinan puhuttelevuutta eli sitä, millä tavalla sanallinen ja kuvallinen esitys herättää esimerkiksi kuulijassaan tunteita. Koen, että dramaturgia-analyysi auttaa minua vastaamaan siihen, miten Ylen suosituimmat podcastit on rakennettu. Sen avulla pyrin löytämään podcast-jaksojen rakenteista dramaturgisia yhtäläisyyksiä, mutta myös eroja, jotka selittävät sitä, miksi juuri nämä Ylen podcastit ovat paljon kuunneltuja.

Lisäksi käytän tutkimuksessani teemahaastattelua eli puolistrukturoitua haastattelua. Mielestäni se on hyvä tutkimusmenetelmä, kun pyrin selvittämään sitä, miten suosittu podcast on rakennettu. Haastattelujen avulla saan suoraan kuunneltujen podcastien tekijöiden omia mielipiteitä muun muassa siihen, miten suosittu podcast ylipäättään tehdään ja mitä kaikkea siinä tulee ottaa huomioon.

Dramaturgia-analyysin ja teemahaastattelun lisäksi käytän opinnäytetyössäni Mats Ekströmin journalismin moodit-mallia. Sen avulla pystyn teemoittelemaan tutkielmani avulla löytyneitä teemoja.

Olettamukseni tässä vaiheessa on se, että podcastin tarinallisuus ja se, kuinka tarina on rakennettu, vaikuttavat paljon podcastien kuunteluun. Uskon myös, että huumorin lisäksi myös fakta kiinnostaa ihmisiä ja sen myötä tämän tyyliä podcasteja kuunnellaan paljon.

Ennen varsinaisia tuloksia esittelen dramaturgia-analyysin, teemahaastattelun ja moodit-mallin tarkemmin. Lisäksi esittelen käyttämäni aineiston eli eri podcast-jaksot.

3.1 Dramaturgia-analyysi

Dramaturgian teorian klassikko on Aristoteles. Hän loi Runousopissaan teorian klassisen draaman kaaresta, joka on säilyttänyt asemansa draaman klassisena mallina. Draaman kaareissa tarina etenee päähenkilön uhosta lähtevästä hybriksestä ja vastavoimien kamppailusta loppurats-

kaisun katarsikseen. Dramaturgia on ennen kaikkea kykyä kertoa tapahtumat ja asiat niin, että katsoja, tai tässä tapauksessa kuulija, eläytyy tarinaan, samaistuu tarinan henkilöihin ja kiinnostuu heidän kohtalostaan. (Kantola 2003, 122.)

Uskon, että aineistona käyttämäni podcast-jaksot on joko kokonaan tai osittain käsikirjoitettu. Se tarkoittaa sitä, että käsikirjoittaja on mahdollisesti ajatellut sitä, kuinka kerrottava asia etenee ja kuinka se tulee kertoa, jotta kuulija voi eläytyä tarinaan ja haluaa kuulla lisää.

Kantolan mukaan dramaturginen analyysi keskittyykin tarinan puhuttelevuuden pohtimiseen eli siihen, kuinka sanallinen ja kuvallinen esitys herättää kuulijassaan ja näkijässään kiinnostusta ja tunteita. (1998, 125-126.) Kantolan mukaan dramaturgien ja käsikirjoittajien mielestä on olemassa useita käsityksiä siitä, millaista hyvä dramaturgia on ja minkälainen on mielenkiintoinen teksti (2003, 123). Oletukseni on, että myös haastattelemini podcastien tekijöiden käsitykset hyvästä dramaturgiasta voivat vaihdella, mutta uskon sieltä löytyvän myös yhtäläisyyksiä. Tässä tutkimuksessa pohdin podcast-jaksojen draaman kiinnostavuutta ja pyrin tarkastelemaan sitä, kuinka jaksoja voidaan analysoida klassisen dramaturgian keinoin.

3.2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu pohjautuu Mertonin, Fiske ja Kendallin vuonna 1956 julkaisemaan The Focused Interview -kirjaan. Heidän mukaansa fokusoidulla teemahaastattelulla on neljä ominaispiirrettä:

1. Tiedetään, että haastateltava on kokenut jonkun tietyn tilanteen.
2. Haastateltava on tutkinut alustavasti tutkittavan asian tai ilmiön osia, joiden hän olettaa olevan tärkeitä, esimerkiksi rakenteita ja prosesseja.
3. Edellisiä osia tutkimalla haastattelija voi kehittää haastattelurungon.
4. Haastatellaan ihmisiä, joilla on subjektiivisia kokemuksia sellaisista tilanteista, joita haastateltava on jo analysoinut. (Merton, Fiske & Kendal 1956, 3-4.)

Tässä tutkimuksessa tilanne on se, että haastateltavat ovat tehneet Ylelle suosittuja podcasteja, joten heillä jokaisella on omanlaisensa subjektiiviset kokemukset aiheesta. Lisäksi minä opinnäy-

tetyöntekijänä olen kartoittanut tiettyjä teemoja, joiden uskon olevan merkittäviä paljon kuunneltujen podcastien teossa, joten olen sen kautta pystynyt luomaan haastateltavilleni kysymykset.

Hirsijärven ja Hurmeen mukaan teemahaastattelu eroaa sen esikuvana toimivasta fokusoidusta haastattelusta siten, että se ei edellytä kokeellisesti aikaansaattua yhteistä kokemusta. Teemahaastattelu lähtee siitä oletuksesta, että kaikkia haastateltavan ajatuksia ja kokemuksia pystytään tutkimaan teemahaastattelun keinoin. Lisäksi Hirsijärvi ja Hurme pitävät teemahaastattelun etuna sitä, että se ei esimerkiksi ota kantaa siihen, kuinka ”syvälle” tutkittavassa aiheessa mennään. Teemahaastattelu rakentuu keskeisten teemojen ympärille, mikä tuo haastateltavien oman äänen paremmin kuuluviin. Haastateltavien tulkinnat eri asioista ovat keskeisessä osassa. (2008, 48.)

Valitsin haastateltaviksi analysoimieni podcastien tekijöitä. Halusin haastatella opinnäytetyöhöni nimenomaan ihmisiä, jotka ovat tehneet suosittuja podcasteja. Kaikilta haastateltavilta pyrin saamaan vastauksen siihen, miten heidän mielestään hyvä ja suosittu podcast rakentuu. Kaikki kolme podcastia ovat erityyppisiä ja odotan mielenkiinnolla sitä, mitä asioita tekijät nostavat esille hyvän podcastin rakennuspiireiksi. Olettamukseni tässä vaiheessa tutkimusta on, että haastateltavista nousee esille selkeitä yhtäläisyyksiä ja teemoja, mutta myös eroavaisuuksia. Haastattelen kaikki podcast-tekijät puhelimitse, sillä he asuvat eri paikkakunnalla kuin minä.

3.3 Moodit-malli

Kolmantena menetelmänä käytän opinnäytetyössäni Mats Ekströmin journalismin moodit-mallia. Ekström ajattelee, ettei journalismin jako informaatio-viihde-kahtiajakoon ole järkevä tapa jaotella eri sisältöjä. Ekström on käsitteellistänyt journalismin ominaispiirteitä kolmen perusmoodin avulla: informaatio, tarinankerronta ja attraktio. (Aslama 2005, 5.)

Moodilla Ekström tarkoittaa journalismin lähestymistapaa ja sen ilmenemistä eri tasoilla: mitä juttu tai ohjelma tavoittelee, mihin yleisöjen tarpeisiin tietty moodi vastaa ja millaisiin rooleihin se asemoi toimittajan, ohjelmaan osallistuvat sekä katsojat. Ekströmin mukaan nämä kaikki kolme moodia voivat olla samassa journalistisessa sisällössä. (Aslama 2005, 5.)

3.4 Podcast-sarjojen esittely

Koska tutkin opinnäytetyössäni nimenomaan Ylen suosittuja podcasteja, listaan seuraavaksi kymmenen Ylen suosituinta podcastia. Varsinaisena tutkimusaineistoni käytän kuitenkin kolmea podcastia, jotka löytyvät kymmenen podcastin listalta. Vertailuissa olen tarkastellut kymmenen eri podcastin viittä uusinta jaksoa ja laskenut niiden kuuntelukerrat yhteen. Jokaista Ylen julkaisemasta podcast-jaksosta mitataan erikseen se, kuinka monta kertaa jaksoa on kuunneltu. Yle Areenassa on tällä hetkellä 49 erilaista podcastia. Kuuntelukertojen vertailu on tehty 7.11.2018.

1. Radio Sodoma – Antti Holman käsikirjoittama ja ääninäyttelemä podcast-sarja. Radio Sodoma on kuvitteellinen radiokanava Helvetissä. Sarjan keskeisimpiä hahmoja ovat muun muassa Kalevi Tuoninen, Risto-täti ja Saatana. Radio Sodoma sisältää voimakasta kielenkäyttöä. Jaksot kestävät seitsemästä kolmeentoista minuuttia. Ensimmäinen jakso on julkaistu 2.6.2017. Radio Sodomassa on julkaistu yhteensä 15 jaksoa. Radio Sodoman viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 137 133 kertaa.
2. 12 diktaattoria – Raimo Tyykiluodon toimittama podcast-sarja, joka käsittelee sitä, kuinka moni tavallinen ihminen nousi valtaan jopa demokraattisten vaalien kautta ja kuinka heistä lopulta kuoriutui hirmuhallitsijoita. Jaksoissa käsitellään hyvin asiapitoisesti muun muassa Saddam Husseinia, Benito Mussolinia ja Francisco Francoa. Tyykiluoto haastattelee podcast-jaksoissaan eri alojen asiantuntijoita, jotka tuntevat diktaattorien taustoja hyvin tarkasti. Jaksot kestävät 23 minuutista 48 minuuttiin. Ensimmäinen jakso on julkaistu 23.1.2017. Podcast-sarjan nimestä huolimatta jaksoja on yhteensä 22 ja viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 95 777 kertaa.
3. Rotuopin kahdeksat kasvot – myös Raimo Tyykiluodon toimittama podcast-sarja, jossa kuullaan kahdeksan tarinaa perusteluista, joilla elämään arvottomat ovat ajan kuluessa valikoituneet. Podcast-jakoissa käsitellään muun muassa sitä, kuinka uskonto, rotuoppi ja erilaiset ideologiat ovat johtaneet vainoihin. Rotuopin kahdeksat kasvot -podcastissa käsitellään muun muassa rotuopin historiaa Adolf Hitlerin, Josif Stalinin ja sterilisointilain kautta. Jaksot kestävät 29 minuutista 45 minuuttiin. Ensimmäinen jakso on julkaistu 12.10.2017 ja jaksoja on yhteensä kahdeksan. Rotuopin kahdeksat kasvot -podcastin viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 75 293 kertaa.

4. Noin viikon radio – Jukka Lindströmin isännöimä podcast-sarja, jossa hän haastattelee muun muassa kirjoittajia, koomikoita, taiteilijoita ja yhteiskunnallisia vaikuttajia. Jaksoissa keskustellaan paljon kirjoittamisesta ja luomisen tuskasta, mutta aiheina vilahtelevat myös esimerkiksi feminismi, sosiaalinen media ja terrorismi. Jaksot kestävät 45 minuutista lähes puoleentoista tuntiin. Ensimmäinen jakso on julkaistu 29.4.2016 ja yhteensä jaksota on julkaistu 21. Noin viikon radion viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 66 651 kertaa.
5. Länsimaisen sivistyksen 10 kaupunkia – Salme Unkurin toimittama 10-osainen podcast-sarja, jossa hän haastattelee suurkaupungeissa asuneita ihmisiä. Podcastissa käsitellään muun muassa Pariisia, Pietaria ja Istanbulia. Samalla käydään läpi kunkin kaupungin historiaa. Kaikki jaksot kestävät noin puoli tuntia. Ensimmäinen jakso on julkaistu 6.3.2018. Nimensä mukaan sarjassa on yhteensä 10 jaksoa ja sen viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 57 650 kertaa.
6. Intiaanit tullee! – Kai Rantalan ja Katariina Kailan podcast-sarja. Intiaanit tullee! - sarjassa oululainen Ilpo Okkonen, joka toi intiaanileirin Suomeen vuonna 1991, kertoo ensimmäistä kertaa koko tarinansa. Intiaanileiri vei mieheltä lähes kaiken ja vuonna 2017 Okkonen oli valmis kertomaan, mitä leirissä oikein tapahtui. Sarjassa selviää myös se, miksi Okkonen on vaiennut asiasta niin monta vuotta. Jaksot kestävät keskimäärin 15 minuuttia. Ensimmäinen jakso on julkaistu 1.8.2017. Podcastin viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 54 966 kertaa.
7. Radio Regina – podcastin työryhmään kuuluvat Kaisa Alenius, Suvi Tuuli Kataja ja Eve Mantu. Radio Regina on erityisesti naisille suunnattu podcast, joka sisältää voimakkaita kohtauksia ja seksuaalista sisältöä. Podcast-sarja perustuu naisten toivomiin pornokohtauksiin ja seksifantasioihin. Jaksot kestävät seitsemästä minuutista 12 minuuttiin ja sarjan ensimmäinen jakso on julkaistu 24.11.2017. Radio Reginassa on kuusi jaksoa ja sen viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 48 231 kertaa.
8. Naisten saunavuoro – Paula Tiessalon toimittama podcast, jossa keskustellaan eri alan asiantuntijoiden kanssa muun muassa parisuhteista, seksistä, ikääntymisestä ja siitä, saako nainen olla vahva. Haastateltavina on muun muassa kirjailija Henriikka Rönkkönen

ja psykoterapeutti sekä seksuaaliterapeutti Aune Karhumäki. Jokainen jakso kestää noin 20 minuuttia ja jaksoja on yhteensä kuusi. Ensimmäinen jakso on julkaistu 29.3.2018. Naisten saunavuoron viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 47 015 kertaa.

9. Tapporadio – Jari Salmen podcast, johon hän on luonut kaikki hahmot ja myös ääninäyttelee ne. Radio Sodomassa tapaam Tapporadio on kuvitteellinen radiokanava. Kanavan isäntä Kaino Kaipainen vastailee ohjelmassa tappajien puheluihin. Podcast sisältää voimakasta kielenkäyttöä ja viittauksia väkivaltaan. Jaksojen kesto vaihtelee viidestä seitsemään minuuttiin. Ensimmäinen jakso on julkaistu 21.6.2018 ja jaksoja on tähän mennessä julkaistu 15. Tapporadion viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 44 766 kertaa.
10. Päivystävät dosentit – on nimensä mukaan dosenttien Antto Vihman ja Miika Tervosen podcast-sarja, jossa he vastaavat yleisön esittämiin kysymyksiin. Podcastissa Vihma ja Tervonen vastaa muun muassa siihen, miksi kaikissa parhaissa baareissa on tylyin palvelu, minkä vuoksi kiire lisääntyy ja miksi Donald Trump on niin suosittu Yhdysvalloissa. Jaksot kestävät 34 minuutista tuntiin. Ensimmäinen jakso on julkaistu 12.4.2017 ja jaksoja on tähän mennessä julkaistu 17 ja Päivystävien dosenttien viittä viimeisintä jaksoa on kuunneltu yhteensä 38 126 kertaa.

Ylen kymmenen suosituimman podcastin listaan mahtuu hyvin erityyppisiä podcasteja: hirmuhalitsijoista kadonneisiin ihmisiin ja naisille suunnatuista pornokohtauksista mieheen, joka toi intianileirin Suomeen. Jos tarkastellaan viittä ensimmäistä, viiden viimeisimmän jakson kuuntelukertojen perusteella suosituinta podcastia, löytyy niistä kaksi vahvaa teemaa: huumori ja historia. Sekä Antti Holman Radio Sodomasta että Jukka Lindströmin Noin viikon radiosta ei huumoria puutu. Molemmissa podcasteissa käsitellään osaltaan vakavia ja yhteiskunnallisesti merkittäviä aiheita. Erityisesti Radio Sodomassa aiheita käsitellään huumorin kautta. Noin viikon radiossa huumorin tuovat Jukka Lindströmin oivaltavat kysymykset ja haastateltavien persoona. Esimerkiksi jakso, jossa haastateltavana on kukapa muukaan kuin Antti Holma, on nauru taattu. Sama tosin pätee miltei jokaiseen Noin viikon radion jaksoon. Kaikista viihdyttävimpiä jaksoja ovat juuri ne, joissa Lindströmin vieraana on koomikkoja, kuten Niina Lahtinen, Pirjo Heikkinen ja Jaakko Saariluoma. Huumori näissä kahdessa podcastissa eroaa toisistaan niin, että Radio Sodoma on selkeästi käsikirjoitettua komiikkaa, kun taas Noin viikon radiossa huumori ja hauskat letkautukset ainakin

kuulostavat syntyvän haastatteluhetkessä. Noin viikon radio on hyvin keskustelumaista ja en usko, että sitä on leikattu kovinkaan paljoa ennen julkaisua.

Viiden suosituimman podcastin joukkoon mahtuu kahden humoristisen podcastin lisäksi kolme historiaan painottuvaa podcast-sarjaa: 12 diktaattoria, Rotuopin kahdeksat kasvot ja Länsimaisen sivistyksen 10 kaupunkia. Viimeisimpänä mainittu podcast ei suoraan ole pelkkää historiaa, mutta myös siinä käydään läpi eri kaupunkien syntyä ja historiaa. 12 diktaattoria ja Rotuopin kahdeksat kasvot -podcastit ovat hyvin samanlaisia ja välillä niitä kuunnella täytyy jopa tarkistaa, kumpaa podcast-sarjaa olikaan kuuntelemassa. Podcastien samankaltaisuuteen vaikuttaa historiallisten aiheiden lisäksi myös se, että molemmissa on sama tekijä: Raimo Tyykiluoto. Lisäksi molemmissa podcasteissa Tyykiluoto haastattelee eri alojen tutkijoita, kirjailijoita ja tohtoreita. Joissain jaksossa on samoja haastateltavia ja molempien podcastien aiheet menevät podcasteissa osittain myös limittäin: Rotuopin kahdeksat kasvot -podcastissa puhutaan esimerkiksi diktaattoreista ja puolestaan 12 diktaattoria -podcastissa käsitellään rotuoppiin liittyviä asioita.

3.5 Analysoidut jaksot

Valitsin aineistoksi vain Ylen podcast-sarjojen jaksoja siksi, koska tutkin nimenomaan sitä, miten Ylen suosituimmat podcastit on rakennettu. Valitsin analysoitavaksi kolme suosittua, mutta hyvin eri tyylistä podcastia: Radio Sodoma, 12 diktaattoria ja Intiaanit tullee! Näitä podcasteja on kuunneltu paljon, joten sen vuoksi ne sopivat mainiosti tutkimuksen kohteeksi. Ne ovat kuitenkin hyvin erilaisia, sillä Radio Sodoma on hyvin humoristinen, 12 diktaattoria selkeästi asiapitoinen ja historiaan painottuva ja Intiaanit tullee! -podcast puolestaan tarinallinen. Kaikki jaksot ovat toistaiseksi kuunneltavissa Yle Areenassa.

3.5.1 Radio Sodoman jaksot

Käytän tutkielmani aineistona kolmea Antti Holman käsikirjoittamaa Radio Sodoman jaksoa. Radio Sodoma on tietävästi Holman ensimmäinen podcast, jonka hän on käsikirjoittanut ja ääninäytellyt. Tällä hetkellä Holma tekee Auta Antti! -podcastia, joka sekin on saavuttanut suuren suosion. Auta Antti! -podcastia julkaisee Radio Play.

Valitsin analysoitavaksi Radio Sodoman kolme viimeisintä jaksoa, joista yksi on nimeltään Lasten Laivan paluu ja Ylen hyvä Yle. Tätä, kuten kaikkia muitakin Radio Sodoman jaksoja isännöi Antti Holman näyttelemä Kalevi Tuoninen. Lasten Laivan paluu ja Ylen hyvä Yle -jakso koostuu pääsääntöisesti näistä kahdessa otsikossakin mainitusta ohjelmasta. Lasten Laivan paluu -ohjelmassa Risto-täti lukee tupakkaa poltellen lapsien hänelle lähettämiä piirustuksia ja runoja sekä vastailee puheluihin. Ennen Ylen hyvä Yle -ohjelmaa Kalevi Tuoninen kertoo säätietoja. Tämän jakson viimeisessä ohjelmassa kaksi yläikäistä kertoo, miksi Yleisradio on Suomen suurin ja parhain asia. Jakso kestää 10 minuuttia.

Toinen analysoimani jakso on nimeltään Aamupala kurkussa 2 ja Tähän runoon haluaisin kuolla. Myös tässä podcast-jaksossa on kaksi ohjelmaa. Aamupala kurkussa 2 -ohjelman juontaa ilopille-ri Jonna Hiltunen-Mareistoniemi-Kemppi. Ohjelmassa herätään uuteen päivään ja muun muassa luetaan läpi ohjelman Facebook-sivuille tulleita viestejä. Myös tässä jaksossa ohjelman isäntä Kalevi Tuoninen kertoo hieman säätietoja: Tukholmassa ilma on mitä ihanin, Sodomassa ei. Tähän runoon haluaisin kuolla -toiveruno-ohjelmassa Jormatar Temmeljärvi käy läpi kuulijoiden runo- ja kuolematoiveita yhdessä kahden alan asiantuntijan kanssa. Jakson pituus on 10 minuuttia.

Kolmannen jakson nimi on Sodoma 100 ja Ihminen ja aika. Tässä jaksossa juhlietaan satavuotias-ta Radio Sodoma yhdessä Kalevi Tuonisen kanssa kuunnellen otteita Radio Sodoman vanhois-ta lähetyksistä. Juhlalähetystä tehdään hieman erilaisessa ympäristössä, nimittäin Kalevi Tuoni-sen kellarissa, sillä Radio Sodoman toimitukseen ei ole pääsyä. Tässä jaksossa säätietoa ei saa-da normaaliin tapaan, sillä ne eivät jostain syystä ole päätyneet Kalevi Tuonisen kellariin saakka. Ihminen ja aika -ohjelmassa Saatana kertoo surullisen tarinan kautta siitä, kuinka Helvetti sai aikanaan alkunsa. Lähetyksen lopussa studioon paukahtaa Kalevi Tuonisen harmiksi myös yllä-tysvieraita. Jakso kestää yhdeksän minuuttia.

3.5.2 12 diktaattoria -sarjan jaksot

Analysoin tutkielmassani 12 diktaattoria -podcastin kahta jaksoa. Podcast-sarjaa toimittaa Raimo Tyykiluoto, joka on työskennellyt 20 vuotta Ylellä tehden radioon ja audioon liittyvää työtä. Hän on ollut äänitarkkailijana, tehnyt useita eri radio-ohjelmia ja siinä sivussa vastannut 15 vuoden ajan ihmisten radioon lähettämiin palautteisiin.

Ensimmäinen analysoimani jakso on nimeltä Valtionpää Francisco Franco. Jakso kertoo hieman unohdetusta fasisisesta espanjalaisesta diktaattori Francosta, sillä hänen hirmutekonsa jäivät osittain Adolf Hitlerin ja Josif Stalinin varjoon. Jaksossa kerrotaan laajasti Francon elämästä aina hänen syntymästään kuolemaan saakka ja myös ajasta hänen jälkeensä. Franco oli kylmä ja julma diktaattori, joten jakso käsittelee myös laajasti hänen tekemiään kauheuksia. Francon arvioidaan tappaneen 500 000 ihmistä ja myös kidutus ja oikeudettomat teloitukset olivat yleisiä vuoteen 1960 saakka. Eräs Francon ajan hirveyksistä oli, että juuri synnyttäneiden naisten vauvat varastettiin ja myytiin ulkomaille. Vastasyntyneet vauvat päätyivät ulkomaille lapsettomille pareille ja lapsen biologiselle äidille kerrottiin lapsen kuolleen synnytyksessä. Tätä tapahtui noin 50 vuoden ajan. Varastettuja ja myytyjä vauvoja on arviolta 300 000. Francisco Franco oli siinä mielessä erikoinen diktaattori, että hän tappoi surutta ja kylmän viileästi myös oman maansa kansalaisia: ihminen, joka asettui hänen tielleen, oli hänen vihollisensa, kansallisuudesta riippumatta. Vieraina jaksossa on tietokirjailija, tieteilijä Leif Sundström ja jakso kestää 37 minuuttia

Toinen jakso käsittelee Filippiinien diktaattoria ja jakso kantaa nimeä Sankari Ferdinand Marcos. Jaksossa perehdytään Filippiinien presidentti ja diktaattori Ferdinand Marcosin elämään käyden läpi laajasti hänen elämänsä eri vaiheet. Hyvin korruptoitunut Marcos poikkesi monista muista diktaattoreista talousälykkyydellään, Marcos nimittäin ohjaili Filippiineille myönnettyistä lainoista jopa kolmanneksen omille tileilleen. Hänen uskotaan kavaltaneen yhteensä kymmenen miljardia dollaria maansa rahoista. Jaksossa käsitellään myös Ferdinand Marcosin vaimoa, Imelda Marcosia. Imelda tuli tunnetuksi muun muassa hillittömistä ostoksistaan, hän oli erityisen viehtynyt kenkiin, rintaliiveihin ja erilaisiin pukuihin. Francisco Francon tapaan Ferdinand Marcos tapatti tuhansia ja kidutti kymmeniä tuhansia. Kidutuskeinoja olivat muun muassa elävältä hautaaminen, raiskaukset ja sähköiskut. Vihollisia kidutettiin polttamalla muun muassa vihollisen sukuelimet. Myös tässä jaksossa käsitellään aikaa hirmuvallitsijan jälkeen. Vuonna 2016 valtaan astunut presidentti Rodrigo Duterte on Marcosin perheen hyvä ystävä, ja viime aikoina Marcosin suvun suosio on jälleen kasvanut Filippiineillä. Toimittaja Raimo Tyykiluoto pohtii yhdessä Kauppalehden uutispäällikkö Mikko Metsämäen kanssa muun muassa sitä, onko historiasta opittu mitään. Jakso kestää 26 minuuttia.

3.5.3 Intiaanit tullee! -sarjan jaksot

Valitsin kolmanneksi podcast-sarjaksi Intiaanit tullee! -sarjan jaksoja. Podcast ei ole aivan suosituimpien podcastien kärjessä: viiden viimeisimmän jakson yhteenlaskettujen kuuntelukertojen perusteella se on Ylen kuudenneksi kuunnelluin podcast. Valitsin sen kuitenkin mukaan tutkimukseen, sillä se eroaa selkeästi Radio Sodomasta ja 12 diktaattoria -podcastista. Ylen kolmanneksi kuunnelluin podcast listaukseni perusteella on Rotuopin kahdeksat kasvot ja se olisi ollut luonnollinen valinta analysoitavaksi. Koen kuitenkin, että se on niin samankaltainen kuin 12 diktaattoria, onhan niillä molemmilla sama tekijä. Analysoimalla hyvin erilaista podcastia saan analyysistä kattavamman. Intiaanit tullee! on Kai Rantalan ja Katariina Kailan podcast-sarja. Rantala on työskennellyt Ylellä noin 12 vuotta ja hänellä on laaja kokemus radiodokumenttien ja musiikin tekemisestä, editoinnista sekä muista erilaisista valo- ja äänituotannoista. Kaila puolestaan on valmistunut tapahtumatuottajaksi ja opiskellut tv-tuotantoa, kunnes hänet napattiin Ylelle. Hän on toiminut Ylessä 20 vuoden aikana monissa eri tehtävissä radion, radiodokumenttien ja kirjoittamisen parissa ja työskennellyt samalla tuotantopäällikkönä Yle luovissa sisällöissä.

Podcast-sarjan ensimmäinen jakso on nimeltään Mies, joka toi elämäntapaintiaanit Suomeen kertoo kaiken: ”Tätä tarinaa en ole kertonut kenellekään”. Jakso aloittaa 11-osaisen podcast-sarjan, joka kertoo oululaisesta Ilpo Okkosesta ja siitä, kuinka hän toi intiaanileirin Ruotsista Suomeen yli 25 vuotta sitten. Koska podcastissa on 11 jaksoa, kerrotaan tarinaa pätkittäin. Ensimmäisessä jaksossa käsitellään sitä, kuinka Okkonen löysi intiaanileirin ja miten Helsingin yliopisto lähti mukaan 7-vuotiseksi suunniteltuun intiaaneihin liittyvään tutkimushankkeeseen. Aiheita käsitellään hyvin yksityiskohtaisesti siihen nähden, että tapahtumasta on jo yli 25 vuotta. Jakso koostuu lähinnä siitä, kun Okkonen kertoo omin sanoin omasta historiastaan, intiaanileiriin tutustumisesta ja lopuksi siitä, kuinka kokonainen leiri täytyi hakea Ruotsista Suomeen kaikilta salassa. Lisäksi äänessä on emeritusprofessori ja entinen vihreiden kansanedustaja Erkki Pulliainen, joka auttoi Okkosta tuomaan intiaanit Suomeen. Kaikissa kolmessa analysoimassani jaksossa on paljon erilaisia äänitehosteita: esimerkiksi rummutusta, huilumusiikkia ja laulua. Lisäksi jokaisessa jaksossa on yksittäisiä lauseita vanhoista uutisista. Jakso kestää 14 minuuttia.

Toinen jakso, Intiaanit tullee, intiaanit tullee! – Iriadamantit Pohjanmaan lakeuksilla, jatkaa siitä, mihin ensimmäinen jakso päättyi. Tässä jaksossa Ilpo Okkonen saa tuotua intiaanit rajan yli Suomeen ja pian useat eri kunnat ovat kiinnostuneita kuulemaan intiaaneista sekä tekemään heidän kanssaan yhteistyötä. Ylipäätään intiaanit herättävät sekä ihmetystä että ihailua lama-ajan

Suomessa. Jaksossa käsitellään myös tutkimushankkeen käynnistymistä ja sitä, millaisten mutkien kautta intiaanit olivat päätyneet Ruotsiin. Myös tämä jakso etenee pääosin Okkosen puheiden kautta. Äänessä on kuitenkin myös edellisessä jaksossa kuultu Erkki Pulliainen sekä joku intiaanileirin jäsenistä. Jakso kestää 16 minuuttia.

Kolmas analysoimani jakso on nimeltään Tervetuloa Kittilän Lainiolle, elämäntapaintiaanien leirille! Kolmannessa jaksossa intiaanileirin tavat ja intiaanien tapa kasvattaa lapset yllättävät Ilpo Okkosen sekä hänen vaimonsa Seija Okkosen. Tässä jaksossa äänessä on ensimmäistä kertaa Seija, joka kertoo omia kokemuksiaan intiaaneista ja leirin elämästä. Lisäksi jaksossa kuullaan suomalaista naista, joka on päättänyt ryhtyä osaksi intiaanileiriä. Erityisesti Ilpo Okkonen kertoo tässä jaksossa hämmästyttävän tarkasti ja elävästi esimerkiksi siitä, kuinka he saivat leiriin polttopuita Tampereelta ja perunoita Ruotsista. Intiaanileirissä kaiken tuli olla mahdollisimman luonnonmukaista. Kolmannessa jaksossa Okkonen kertoo myös aikaisempia enemmän siitä, kuinka paljon hän kustansi omista rahoistaan leirin eri tarvikkeita. Myös tämä jakso kestää 16 minuuttia.

4 DRAMATURGIA-ANALYYSIN TULOKSET

Tässä luvussa kerron dramaturgia-analyysin tulokset eli sen, millaisia dramaturgisia piirteitä, tehokeinoja ja muita podcastien rakenteisiin liittyviä yhtäläisyyksiä ja eroja löysin analysoimistani podcast-jaksoista. Analysoin tuloksissa esimerkiksi jaksoiden tarinallisuutta, juonta ja sitä, millaisia tuntemuksia ja kokemuksia ne herättävät. Lisäksi pohdin jaksoiden koukuttavuutta eli sitä, millaisia ristiriitoja ja jännitteitä jaksot pitävät sisällään.

Kaikista kolmesta analysoimistani podcastista ja niiden rakenteista on löydettävissä neljä kantavaa teemaa, jotka mielestäni selittävät osin sitä, miksi juuri näitä podcasteja on kuunneltu paljon. Tutkimukseni kautta löytämäni teemat ovat poikkeuksellisuus, tarina, informaatio ja huumori. Näitä teemoja esitellessä käytän Mats Ekströmin moodit-mallia. Kaikkia analysoimiani podcast-sarjoja yhdistää se, että niissä käsitellään jotain poikkeuksellista tai ne ovat itsessään poikkeuksellisia. Mielestäni jokainen niistä pyrkii hämmästyttämään ja hätkähdyttämään.

Analysoimieni podcast-sarjojen jaksot ovat rakenteiltaan samankaltaisia, joten tulokset on yksinkertaista purkaa podcast-sarja kerrallaan. Analyysissä kuitenkin välillä vertailen eri sarjojen jaksot keskenään.

4.1 Sodoma nojaa huumoriin

Kantolan mukaan tarinassa on oleellista saada yhteys kuulijan omaan kokemusmaailmaan. Tarinan tulee koskettaa kuulijan kokemusta ja saada aikaan kokemus, elämys tai tunne. (1998, 124.) Voin väittää, että Antti Holman Radio Sodoma saa jokaisessa kuuntelijassaan aikaan jonkinlaisen kokemuksen, elämyksen tai tunteen. Uskon, että Radio Sodoma on podcast, josta joko pitää tai ei pidä. Joissain se herättää varmasti ihmetystä ja kummastusta, kun taas toista se viihdyttää.

Radio Sodoma on radioparodia, jonka päätehtävä on naurattaa. Se on käsikirjoitettu taitavasti humoristiseksi ja sen erilaiset jaksoissa seikkailevat hahmot on luotu harkiten – nekin tarkoituksena naurattaa. Uskallan väittää, että Radio Sodomassa ei ole aihetta, jota ei voisi käsitellä huumorin kautta, olipa kyse sitten eri uskonnoista tai Juha Sipilästä. Yksi Ekströmin mallin moodeista on attraktio. Attraktiojournalismin päätavoite on nostaa jotain näyttille, ei kertoa faktoja tai tarinaa.

Se pyrkii siis hämmästyttämään, kiehtomaan tai hätkähdyttämään pikemminkin kuin tiedottamaan tai tuottamaan myötälämisen tunnetta. Attraktio liittyy kaikkeen normaalista poikkeavaan: niin yllättävään tapahtumaan kuin tabujen rikkomiseen. (Aslama 2005, 6.) Radio Sodoma on itsessään hyvin poikkeuksellinen podcast ja se on täynnä poikkeuksellisia hahmoja.

Kuten sanottu, Antti Holman luomat hahmot ovat hyvin poikkeuksellisia ja humoristisiakin. Aleksis Kari on tutkinut opinnäytetyössään muun muassa maailman suosituimpia podcasteja: The Joe Rogan Experience, The Rubin Report ja The skin with Russell Brand -podcasteja. Kaikkia kolmea tekijää yhdistää komediatausta ja avomielisyys niin vieraiden kuin puheenaiheidenkin suhteen (Kari 2019, 6). Samoin on myös Radio Sodomassa. Antti Holma on näyttelijä, joka on esiintynyt muun muassa elokuvissa, tv-sarjoissa ja teatterissa. Suuren yleisön tietoon Holma tuli Putous-sarjasta vuonna 2014. Putous on suosittu viihdeohjelma, jossa eri näyttelijät esittävät muun muassa sketsejä ja luovat omat sketsihahmonsensa. Holma on siis tullut tunnetuksi nimenomaan humoristisessa roolissa ja hän on tehnyt muun muassa YouTubeen sketsivideoita, jotka hän on käsikirjoittanut ja näytellyt täysin itse.

Radio Sodomassa jokaisessa jaksossa on tarinoita tarinan sisällä. Radio-ohjelmaa isännöi Kalevi Tuoninen, mutta jaksoissa on erilaisia radio-ohjelmien parodioita, jotka muodostavat jakson sisälle pieniä tarinoita, joissa jokaisessa on alku, keskikohta ja loppu. Radio Sodomassa useita tunnistettavia ohjelmatyyppejä on sekoitettu keskenään, ja kun sekaan on ujutettu vielä huumoria, on radioparodian ainekset kasassa. Esimerkiksi kun lastenohjelmassa ohjelmaan soittavalle lapselle kerrotaan, että elämä on turhaa ja kaikki lopulta kuolevat, kuulijasta voi tuntua, että matto vedetään jalkojen alta, mikä mahdollisesti myös naurattaa.

4.1.1 Lasten Laivan paluu ja Ylen hyvä Yle

Ensimmäinen jakso, kuten moni muukin jakso, alkaa Kalevi Tuonisen viisaalla ja filosofisella pohdinnalla. Tuonisen ääni on rauhoittava ja luottamusta herättävä ja kuulija luultavasti yllättyy, kun Tuoninen yhtäkkiä kertoo yhä rauhallisella äänellä, kuinka hän tappoi Tuonisen autoa töhrineen henkilön koiran. Heti jakson alku kuvastaa pitkälti sitä, mitä Radio Sodoma on: ikinä ei voi tietää, mitä nurkan takaa tulee seuraavaksi. Tämä on asia, mikä pitää varmasti kuulijan mielenkiinnon yllä, mikäli sarjan huumori uppoaa.

Juhana Torkki kertoo, että Aristoteleen mukaan draama synnyttää yleisössä ensin sääliä ja pelkoa. Se, kuinka tällaisia tunteita saadaan aikaan, riippuu usein päähenkilöstä. Aristoteleen mukaan yleisö saadaan tuntemaan tunteita, kun draamalla on päähenkilö, jota kohtaan tunnetta sympatiaa. Tällöin hänen koettelemuksensa herättävät meissä sääliä ja häneen kohdistuvat uhat saavat meidät pelkäämään. Säälin ja myötätunnon herättämiseen kykenee vain hyvä ja jalo hahmo. (2014, 53–54.)

Analysoimassani jaksossa piipahdetaan myös merille Lasten Laiva -ohjelman merkeissä. Ohjelmaa juontavassa Risto-tädissä on paljon Torkin kuvailemaa hyvyttä. Risto-tädin kokemukset herättävät kuulijassa sääliä ja jossain määrin myös sympatiaa. Hän on oman elämänsä sankari, jonka itsekunnioitus ja toivo unelmiansa kohtaan ovat kuitenkin menneet jo aikapäiviä sitten ja hän esimerkiksi kokee tekevänsä töitä sellaisissa olosuhteissa, joissa kukaan itseään kunnioittava toimittaja ei tekisi. Risto-täti siis herättää kuulijassaan varmasti sympatiaa, mikä osittain voi tosin välillä horjua, kun kuulee, miten hän puhuu ohjelmassaan esimerkiksi lapsille.

Ohjelmaan soittanut lapsi nimeltään Jarkko: Miks sä tykkäät niistä moottorikerhomiehistä?

Risto-täti: No kuule Jarkko. Ne kohtelee mua kun kengän pohjaan tarttunutta paskaa, joka mä oon ja mä nautin siitä.

Jarkko: Ai siitä, että sä oot kakka?

Risto-täti: No en, vaan siitä, että mua rangaistaan. Siitä että mä oon.

Jarkko: Mä en ymmärrä.

Risto-täti: Sä ymmärrät sitten, kun sä kasvat isoksi ja kaikki mistä sä oot haaveillut kuulee. Sä tajuat että sä oot vaan kasa verta ja paskaa ja jos joku saa sut joskus tuntemaan jotain, ees kipua tai inhoa niin sekin on parempi kuin se joka päiväinen ei mikään, mikä sun elämästä on tullut.

Jarkko: En mä ehkä ymmärrä, mä sain tänään karkkia vaikka mulla ei ollu karkkipäivä.

Risto-täti: No tossa on jotain samaa kun tässä mun tyhjyydessä. (Radio Sodoma, 21.2.2019.)

Toisaalta Risto-tädin kyyniset vastaukset voivat herättää kuulijassa paljonkin sympatiaa: hän haluaa olla lapsille rehellinen ja sanoa, miten elämä ei aina olekaan vain ruusuilla tanssimista. Elämän polkeman radiojuontajan puheet selittyvät luultavasti sillä, kuinka maailma ja ihmiset ovat häntä kohdelleet.

Jokaisessa analysoimassani jaksossa noin jakson keskivaiheilla Kalevi Tuoninen kertoo Sodomän sään. Sää tiedotus jakaa jakson selkeästi kahtia. Ennen sitä ja sen jälkeen on yksi radio-ohjelma.

Jakson toinen ohjelma, Ylen hyvä Yle, on sekin hauska, mutta eri tavalla kuin roisin Risto-tädin Lasten Laiva. Ylen hyvä Yle -ohjelman tarkoitus on yksinkertaisuudessaan kertoa se, kuinka suuri ja paras asia Yle on. Etenkin tässä jaksossa ohjelmalla irvaillaan Ylen kustannuksella. Ohjelmassa kaksi yläikäistä kertoo muun muassa siitä, kuinka Yle työllistää miljoona ihmistä, miten Ylellä on yli 1200 johtajaa ja kuinka hienoa on päästä Ylelle pätkätyöläiseksi. Antti Holma ei kuitenkaan parjaa ohjelmassa pelkästään Yleä vaan myös itseään ja podcastiaan.

Ihmiset tekevät työtä ja saavat palkkaa, mutta palkasta otetaan automaattisesti osa pois, jotta se voitaisiin käyttää niihin tarkoituksiin, jota varten Yle on olemassa, esimerkiksi Antti Holman podcast ja pääministerin suojeleminen. (Radio Sodoma, 21.2.2019.)

Ylen hyvä Yle -ohjelma herättää minussa suuresti hilpeyttä, sillä työskentelen tällä hetkellä Ylellä ja samaistun vahvasti joihinkin ohjelmassa ilmi tuleviin asioihin. Ohjelmassa käsiteltävät asiat ovat varmasti joillekin kuuntelijoille tuttuja ja sitä kautta hauskoja, mutta voivat aiheuttaa joillekin samalla ärsytystä, sillä esimerkiksi Yle-vero on asia, joka herättää ihmisissä hyvinkin vahvoja tunteita. Draaman yksi tarkoitus on herättää ihmisissä tunteita ja siinä Holma onnistuu Radio Sodomassa, mikä varmasti osittain selittää sen suosiota.

Radio Sodomassa jaksossa ei ole selkeää katarsista eli niin sanottua loppuratkaisua, mikä voi joutua radionomaisesta kerronnasta. Jos ajatellaan mitä tahansa radio-ohjelmaa, ei kuulijalle radion kuunteleminen sinänsä lopu, vaikka jokin tietty yksittäinen ohjelma tai lähetys loppuisi. Kuitenkin Radio Sodomassa viimeisessä jaksossa on katarsis, johon palaan sen jakson analysoinnin yhteydessä.

4.1.2 Aamupala kurkussa 2 ja Tähän runoon haluaisin kuolla

Myös toinen jakso alkaa radionomaisesti, kun Kalevi Tuoninen toivottaa kuulijat tervetulleeksi kuuntelemaan lähetystä. Kuten edellisessä jaksossa, myös tämä jakso sisältää kaksi erillistä ohjelmaa.

Aamupala kurkussa 2 on parodia mielestäni nuoria naisia ja mikseipä myös miehiä, joiden elämään kuuluvat parisuhde, sosiaalinen media ja jonkin asteinen mielenterveysongelma. Ilo pilleri

Jonna Hiltunen-Mareistonieni-Kempin vetämä ohjelma tarjoaa jälleen kuulijalle samaistumispiintaa, vaikkakin yli vedettynä.

Siis meillä oli tänään semmonen tilanne kotona, että Jompelta oli taas jäänyt se vessan rinkula ylös ja mä istuin siihen kylmälle pöntölle ja varmaan siinä oli myös jotain Jompen hirveit pissaroiskeit ja mä olin et tämmöstä ei voi olla kellään muulla kun meillä. Onks teillä koskaan käynyt mitään tollasta? Meillä on siis tää uus espressokeitin, mä oon kertonut siit teille, mä otin sen kahvan ja menin Jompen luo se kahva kädessä ja sit mulla pimeni. Tai siis miten teillä menee tää homma tai meillä menee tai teillä menee, onks teillä tämmöstä? (Radio Sodoma, 3.3.2019.)

Kantolan mukaan (1998, 127) tekstin jännite riippuu tekstin ulkopuolisista ominaisuuksista eli siitä, missä yhteydessä ja tilanteessa teksti kerrotaan ja kuka sitä katsoo. Edellinen Radio Sodoman kohtaaminen luultavasti hauskuttaa ihmistä, jos hänellä on omassa elämässään jotain samankaltaista kuin ilopilleri Jonnan kertomuksessa. Voin väittää, että monella meillä on arjessa erilaisia asioita, jotka esimerkiksi omassa kumppanissa ärsyttää, mutta toisaalta myös naurattaa.

Radio Sodoman toinen ohjelma, Tähän runoon haluaisin kuolla, on hyvin erilainen kuin Aamupala kurkussa 2. Jormatar Temmeljärven luotsaama ohjelma muistuttaa paljolti Ylen jo loppunutta Runoraati-ohjelmaa. Tähän runoon haluaisin kuolla -ohjelmassa muun muassa Anja-Riitta Aitanavvain lausuu oman toiverunonsa, josta ohjelmassa analysoidaan. Lisäksi ohjelmassa kuullaan soittajien toiverunoja ja puhelinlankoja pitkin Irmeli-mummo ja Saatana esittävät runonsa, joihin he haluaisivat kuolla.

Tähän runoon haluaisin kuolla on ohjelma, jota kuunnelleessa niin sanottu peruskouluija, joka ei ymmärrä runoudesta, saattaa huomata hymähtelevänsä runouden monimutkaisuudelle. Kuulijaa, joka on mahdollisesti perehtynyt runouteen ja pystyy löytämään sanoista syvempiä merkityksiä, voi aidosti nauttia Holman radiorunoparodiasta.

Hyvässä juonessa on Hiltusen (1999, 45) mukaan katastrofin uhka. Viimeisen jakson alussa paljastuu, että Radio Sodoman studiosta on jostain syystä jouduttu lähtemään evakkoon tekemään Sodoman 100-vuotisjuhlalähetystä Kalevi Tuonisen kellarista. Viimeisessä Radio Sodoman jaksossa on jännitystä alusta loppuun saakka ja selvä katastrofin tuntu leijuu ilmassa koko jakson ajan. Jakson alussa Tuoninen pakottaa kullipoliisit Jönssin ja Mielosen kehumaan Tuonista. Viimeistään tässä vaiheessa kuulijaa ymmärtää, että kaikki ei ole hyvin.

4.1.3 Sodoma 100 ja Ihminen ja aika

Viimeinen jakso eroaa kahdesta edellisestä jaksosta niin, että se ei sisällä selkeästi kahta eri ohjelmaa. Jaksossa kuitenkin käsitellään Saatanan synty ja sen olemassa olon merkitys. Saatana on yksi Radio Sodoman päähahmoista, joka vierailee eri jaksoissa. Saatanan tarinan kertominen toimii hyvin viimeisessä jaksossa kahdesta syystä. Ensinnäkin se luo jaksoon vielä mystisempää ja uhkaavampaa tunnelmaa. Toiseksi Saatanan tarina on voinut kiinnostaa useita kuuntelijoita, sillä kuten sanottu, hän esiintyy useammassa jaksossa. Saatana liittyy hahmona hyvin vahvasti Radio Sodoman katarsikseen, joten myös sen vuoksi hänen kohtalonsa avaaminen toimii mainiosti viimeisessä jaksossa.

Perinteisessä draamassa päähenkilöllä on vastavoima. Tässä tapauksessa Kalevi Tuonisen vastavoima on poliisi, joka yrittää päästä Tuonisen kellariin. Tarinan jännitys tiivistyy loppua kohden kun, kullipoliisit yrittävät päästä pois lukkojen takaa, jonne Kalevi Tuoninen on heidät lukinnut. Tilanteesta välittyä kuulijalle katastrofin uhka, joka voi päättyä Radio Sodoman tuntien oikeastaan miten vain.

Kantolan (1998, 134) mukaan klassisen draaman kaari lähtee siitä, kun kohtaaminen kohtaukselta pääjännite tiivistyy huippuunsa, jossa se jollain tavalla ratkeaa ja tarinan jännite laukeaa tai kääntyy selvään laskuun. Radio Sodoman viimeisessä jaksossa pääjännite tiivistyy huippuunsa ja tarinan jännite laukeaa, kun Saatanan tilaama meteoriitti iskeytyy Radio Sodoman väliaikaisstudioon. Meteoriitin tuhoava lähes kaiken paljastuu, että Kalevi Tuoninen ja Saatana ovat olleet samassa juonessa ja ilmeisesti myös rakastavaisia. Radio Sodoma loppuu sen tuottajan, Elina Ylämunosen raporttiin.

Tässä Radio Sodoma. Viimeinen loki, tuottaja Elina Ylämunonen raportoi. Muut miehistön jäsenet, Jönssi, Mielonen, Matias Pasanen, Antti Holma, Jani ja Sami Lestadiolainen, Risto-täti, äänisuunnittelija Suvi-Tuuli Kataja ovat kadonneet. Radioasema on tuhoutunut. Ja pitäisi saapua rajalle noin kuuden viikon päästä. Jos onnistun kanava löytää tän signaalin. Tässä tuottaja, Radio Sodoman viimeinen eloonjäänyt. (Radio Sodoma, 21.2.2019.)

Jokainen jakso on otsikoitu informatiivisesti, mikä on hieman yllättävää, sillä Radio Sodoma on podcast, jossa myös räväkämmät otsikot olisivat voineet toimia. Toisaalta jaksoiden otsikot kertovat juuri sen, mitä podcastissa tulee olemaan. Sen kannalta otsikointi on toimivaa, jos kuuntelija

haluaa kuunnella vaikkapa ainoastaan ne jaksot, joissa Risto-täti esiintyy, jolloin kyseiset jaksot on helppo valikoida otsikon perusteella.

Radio Sodomassa on paljon äänitehosteita. Mielestäni niillä on todella tärkeä rooli tässä podcastissa, sillä kuulija kuulee vain äänen. Koska kuvaa ei ole, voi kuulija paremmin eläytyä siihen, miltä esimerkiksi Risto-täti näyttää studiossa, kun hän vetää posket lommolla tupakkaa ja vastaa lasten kysymyksiin. Yksi yleisimmistä äänistä kolmessa analysoimassani jaksossa ovatkin erilaiset tupakan polttamisen äänet. Sen lisäksi Radio Sodomassa on paljon musiikkia ja erilaisia radiolle tyypillisiä kanavatunnuksia, joilla siirrytään esimerkiksi aiheesta tai ohjelmasta toiseen.

4.2 Historia ja julmuudet kiinnostavat

12 diktaattoria -podcast-sarjan kaksi analysoimaani jaksoa ovat rakenteeltaan hyvin samankaltaiset keskenään. Käsittelen tässä kappaleessa molempien jaksojen tulokset.

12 diktaattoria -podcastissa on löydettävissä kaikki Ekströmin kolme perus-moodia: informaatio, tarinankerronta ja attraktio. Analysoimissani jaksoissa kerrotaan eri diktaattorien elämäntarina: missä he syntyivät, kuinka he viettivät nuoruutensa, miten he nousivat diktaattoreiksi. Lopussa käsitellään heidän kuolemansa. asiat kerrotaan tarinallisesti hyödyntäen informaatio-moodia. Poikkeuksellisia ja julmia tekoja kuunnellessa kuuntelija oppii samalla miltei huomaamatta muun muassa historiasta, eri maiden kulttuurista ja hirmuhallitsijoista.

4.2.1 Valtionpää Francisco Franco ja sankari Ferdinand Marcos

Molemmat jaksot rakentuvat toimittaja Raimo Tyykiluodon puheosuuksista ja diktaattorin perehtyneen vieraan kanssa keskustelusta. Ferdinand Marcosista kertovassa jaksossa hän keskustelee yhdessä Kauppalehden uutispäällikkö Mikko Metsämäen kanssa ja Francisco Francosta kertovassa jaksossa vieraana on tietokirjailija ja filosofi Leif Sundström. Sekä Tyykiluoto että molempien jaksojen haastateltavat ovat vakuuttavia puhujia ja selvästi perehtyneitä aiheeseen. Etenkin haastateltavat eli Mikko Metsämäki ja Leif Sundström tietävät diktaattoreista, heidän valtakausistaan, perheistään ja jopa heidän lapsuuden traumaista hyvinkin yksityiskohtaisia asioita. Etenkin pienet yksityiskohdat tekevät molemmista jaksoista mielenkiintoista kuunneltavaa. Vaikka keskustelu on vapaamuotoista, pystyy rakenteesta havaitsemaan selkeitä suunniteltuja osioita.

Jaksosta, joka kertoo diktaattori Ferninand Marcosista, on löydettävissä klassisen draaman kaaren piirteitä. Kuitenkaan ei voi sanoa, että jakso noudattaisi täysin klassisen draaman kaarta. Jakso alkaa nimittäin lyhyellä tiivistelmällä Marcosista, jossa kerrotaan, kuka hän oli, missä ja milloin hän syntyi ja kuoli. Lisäksi tiivistelmässä annetaan pieniä vihjauksia siitä, mitä tuleva jakso pitää sisällään, mikä toimii mielestäni koukkuna. Niin sanottuihin koukuttamisen keinoihin, eli asioihin, joilla pyritään pitämään kuulija otteessaan mahdollisimman pitkään, palaan myöhemmin tutkielmassani. Tiivistelmässä kerrotaan myös muun muassa siitä, kuinka Marcos tuli tunnetuksi korruptiosta ja nepotismista.

Myös diktaattori Francisco Francosta kertova jakso alkaa lyhyellä, mutta koukuttavalla tiivistelmällä siitä, kuka Franco oli. Jo alussa kuulijan korvaan vilahtavat sanat tyranni, hirviö ja fasistinen sotaherra. Alussa annetaan vain pieni pala siitä, millaisia kauheuksia espanjalainen diktaattori hallitsija-aikakautenaan teki, mutta uskon, että edellä kertamani määritelmät saavat kuulijan kiinnostumaan ja jatkamaan kuuntelua.

Kantolan mukaan dramaturgia ei ole sama asia kuin tarinan tapahtumat esitettynä aikajärjestyksessä, vaan ennen kaikkea kykyä kertoa tarinaa siten, että katsoja tai kuulija eläytyy tarinaan, samaistuu sen henkilöihin ja kiinnostuu heidän kohtalostaan. (1998,122.) Ekströmin mallin mukaan tarinankerronta-moodin tehtävä on saada yleisö mukaan kertomalla kiinnostava, jännittävä ja dramaattinen tarina niin, että kuulija voi nauttia tarinasta ja kokea samalla empatiaa, jännitystä ja samaistumista (Aslama 2005, 5).

Mielestäni Tyykiluoto käyttää podcast-jaksoissaan juuri näitä metodeja. Esimerkiksi Francosta kertova jakso on rakennettu dramaturgisesti katsottuna taidokkaasti. Kuuntelija luultavasti tuntee jakson aikana Francoa kohti vihaa ja kauhua, mutta myös myötätuntoa ja sääliäkin. Kuten aikaisemmin kerroin, jakson alussa käydään läpi se, kuka Franco oli ja millainen hän oli miehiään. Podcast-jaksossa mennään kuitenkin aika nopeasti alun jälkeen Francon lapsuteen. Hänen isänsä oli alkoholisoitunut naistenmies, joka vaati Francolta ja muilta pojiltaan paljon. Franco kuitenkin oli kuitenkin lapsista se, jota isä halveksui eniten. Jaksossa käsitellään sitä, kuinka Franco taisteli vaikean isäsuhteen kanssa läpi elämänsä, mikä voi kuulijassa herättää myötätuntoa ja samalla selittää osittain sitä, miksi Francosta tuli sellainen kuin tuli. Jakson edetessä Francon julmiin kidutuksiin ja muihin epäoikeudenmukaisuuksiin kuulijan sääli ja myötätunto luultavasti karisee ja tilalle tulee muita tunteita.

Myös Ferninand Marcosista kertovassa jaksossa on löydettävissä samankaltaisia piirteitä, ja uskallan väittää, että myös tämä jakso herättää kuulijassaan tunteita, vaikkakaan ei ehkä samalla tavalla kuin Francosta kertova jakso. Marcos on yksi ehkä kaikkien aikojen korruptoituneista hallitsijoista. Hänen harrastuksenaan sanotaan olleen maailman pankin avokätisten lahjoitusten ohjaaminen omaan taskuun muun muassa köyhän väestön kustannuksella. Marcosin tarinasta ei kuitenkaan löydy surullista lapsuutta kuten Francon elämästä. Marcos nimittäin syntyi perheeseen, jossa hänellä oli mahdollisuuksia muun muassa opiskeluun. Hän pystyi suorittamaan opintojaan ilman vanhempiensa tukea, sillä kirjautuessaan Filippiinien yliopistoon Marcos sai apurahoja. Hän opiskeli lakitieteen loppututkinnon parhain mahdollisin arvosanoin. Podcast-jaksossa ainoa esille tuleva niin sanottu vaikea paikka Marcosin nuoruudessa oli se, kun hänen isänsä hävisi kongressivaaleissa. Podcastin mukaan kosto on filippiiniläisille velvollisuus, joten nuori Marcos marssi kongressivaalit voittaneen henkilön luo ja ampui tämän. Ferninand Marcosia pidettiin murhasta, mutta hän pystyi esiintymään omana puolustusasianajajanaan korkeimmassa oikeudessa ja hänet vapautettiin syytteistä. Marcosin nuoruus ei luultavasti herätä kuulijassa samanlaisia tunteita kuin Francon surullinen lapsuus ja nuoruus. Lähinnä Marcosin ylimielisyys ärsyttää ja tuntuu epäoikeudenmukaiselta.

Ferninand Marcosista kertova jakso kestää 26 minuuttia ja Francisco Francosta kertova jakso 37 minuuttia, eli jaksot eivät ole aivan lyhyimmistä päästä. Siitä johtuen jaksoihin on heitely koukkuja myös muualle kuin alkuun, jotta kuuntelija kuuntelisi tarinan loppuun saakka. Kantolan mukaan draaman ytimessä on usein taidolla rakennettu juonirakenne. Hänen mukaansa draaman kirjoittajan keskeinen ohjenuora on pyrkimys saada yleisön koukkuun. (1998,125.) Tyykiluoto käyttää juurikin tunteita herättäviä koukkuja podcast-jaksoissaan. Sekä Ferninand Marcosista että Francisco Francosta kertovassa jaksossa on useita kohtia, jotka herättävät luultavasti jokaisessa kuulijassa tunteita – tässä tapauksessa lähinnä kauhun tunteita:

Kerrotaan, että hänen kidutuskeinojaan olivat sähköiskut, venäläinen ruletti, elävältä hautaaminen, raiskaukset, seksuaalinen väkivalta, pahoinpitely, ihon polttaminen savukkeilla ja eristyksessä pitäminen. Vihollisten käsittelyssä Marcosin keinovalikoimaan kuuluivat myös sukuelinten polttaminen miehillä ja naisilla. (12 diktaattoria, 5.1.2019.)

Eräs Francon ajan kuvottavista julmuuksista oli, että vastikään synnyttäneiltä varastettiin suunnitelmallisesti vauvoja noin viidenkymmenen vuoden ajan. Vauvat myytiin kovaa korvausta vastaan lapsettomille pareille. Varastettujen ja myytyjen vauvojen määrästä ei ole tarkkaa tietoa, mutta arvaukset asettuvat 300 000 lapsen tuntumaan. (12 diktaattoria, 5.1.2019.)

Erilaisten tunteita herättävien kohtien lisäksi Tyykiluoto käyttää podcast-jaksoissaan koukuina erilaisia maistiaisista siitä, mihin jaksossa tullaan vielä palaamaan. Nämä toimivat koukuina ja pitävät kuulijan mielenkiinnon yllä.

Sekä Marcosista että Francosta kertovassa podcast-jaksossa on katarsis eli niin sanottu loppuratkaisu. Molemmissa jaksoissa käydään läpi diktaattorien kuolema, mikä on sinänsä jonkinlainen loppuratkaisu, mutta samalla katsotaan myös heidän kuoleman jälkeiseen aikaan ja jopa nykyhetkeen. Ferdinand Marcosista kertovan jakson lopussa Tyykiluoto kertoo seuraavaa.

Marcosin suvun suosio on viime vuosien aikana alkanut kasvaa Filippiineillä. Marcosin poika Ferdinand Bongbong Marcos, joka on yksi Ferdinandin ja Imeldan kaikkiaan kolmesta lapsesta, hävisi vain täpärästi varapresidentinvaalit vuonna 2016. Kauppalehden uutispäällikkö Mikko Metsämäki, näinkö se menee, että historia toistaa itseään tai toisin sanoen historiasta voimme oppia vain sen, että emme opi siitä mitään? (12 diktaattoria, 5.1.2019.)

Kuulija on tässä vaiheessa kuunnellut tositarinaa muun muassa siitä, kuinka Marcos on syytänyt useita vuosia rahaa omiin taskuihinsa sekä kiduttanut ja tappanut ihmisiä, mitä julmimmilla keinoilla. Uskon, että monesta kuulijasta tuntuu järkyttävältä se ajatus, että muutamia vuosia sitten Marcosin suvun suosio on jälleen kasvanut Filippiineillä ja, että hänen poikansa on miltei voittanut varapresidentin vaalit. Etenkin Tyykiluodon kysymys siitä, voimmeko oppia historiasta vain se, ettemme opi siitä mitään, voi tuntua karmaisevalta kuulijan korvaan. Tämä, jos mikä, herättää kuulijassa tunteita.

Francisco Francosta kertovassa podcastissa Francon jälkeinen aika on luultavasti monen kuulijan mielestä lohdullisempi kuin Marcosin jälkeinen aika. Jos Marcosin suvun suosion nousu herättää kuulijassa ihmetyksen, vihan tai jopa pelon tunteita, on Francosta kertovan jakson loppu ainakin hivenen lohdullisempi.

Francon perintöön suhtauduttiin alusta asti aika ristiriitaisesti ja mitä kauemmin tyrannin kuolemasta on kulunut, sitä rumemmaksi virallinen kuva Francosta on piirtynyt. (Tyykiluoto, 2018, viitattu 5.1.2019.)

Espanjassa Francon patsaat on poistettu, kadut nimetty uudelleen, ja lopulta vuonna 2007 Francon valtakauden positiivinen muistelemisenkin kiellettiin lailla. Kauheita rikoksia ympäröi kuitenkin yhä hiljaisuus. (Tyykiluoto, 2018, viitattu 5.1.2019.)

Francon katarsis voi saada kuulijan ajattelemaan, että diktaattori sai ansionsa mukaan, vaikkakin siinä meni vuosikymmeniä. Erilaisten julmuuksien ja epäoikeudenmukaisuuksien jälkeen kuulija luultavasti helpottuu siitä, että jaksossa kuvatut ajat ovat ohi.

4.2.2 Julmuuksia käsitellään pilke silmäkulmassa

12 diktaattoria on hyvin erilainen podcast kuin Radio Sodoma, mutta myös siinä huumori on läsnä. Hirmuteoista ja julmuuksista kerrotaan hieman pilke silmäkulmassa, mutta kuitenkin niin, ettei siinä loukata ketään. Myös tässä mielessä 12 diktaattoria poikkeaa Radio Sodomasta, sillä se aivan varmasti loukkaa jotakuta. 12 diktaattoria -podcastissa huumoria on käytetty myös hieman lieventämään kerrottavien asioiden raskautta. Jos diktaattoreista kerrotaisiin jäykästi, ei kaikkia niitä julmuuksia välttämättä jaksaisi kuunnella. Tässä tapauksessa huumori tuo jakson rakenteseen ja kuunneltavuuteen kepeyttä.

Marcosin vaimo Idelma oli vuoden 1958 Miss Manila, joka sai amerikkalaisenaattorin mukaan Marie Antoinetten näyttämään kassialmalta. (12 diktaattoria, 5.1.2019.)

Ja kuten diktaattorien ohjekirjassa lukee, niin lehdistön jälkeen oli toisinajattelijoiden vuoro. Marcosin luoma sotilaskoneisto vangitsi arviolta jopa 50 000 toisinajattelijaa. (12 diktaattoria, 5.1.2019.)

Raimo Tyykiluoto: Perinteistä diktaattorin perussettiä?
Mikko Metsämäki: Joo, mutta ehkä vielä tavallista ahneemmalla finanssisilmällä varustetuna. (12 diktaattoria, 5.1.2019.)

Kantola (1998, 128) kertoo, että tekstien voima perustuu niiden kykyyn antaa uskottava, koskettava ja eläytymisen arvoinen tulkinta erilaisista yhteiskunnista ja ajoista. Molemmissa jaksoissa käsitellään sekä Espanjan että Filippiinien ja myös muun maan historiaa sekä sen hetkistä tilannetta. Sen lisäksi, että jaksoissa käydään läpi diktaattorien tekemiä kauheuksia, niistä myös oppii samalla paljon juurikin eri maiden historiasta, niiden keskinäisistä suhteista ja maiden kulttuureista. Podcastia kuunnellessa tulee olo, että samalla oppii niin sanotusti vahingossa asioita laajemminkin.

Äänimaailmaltaan 12 diktaattoria on hyvin pelkistetty. Podcast-jaksoissa ei ole äänitehosteita, eikä edes alku- tai lopputunnusta. Jokainen jakso sisältää vain ja ainoastaan puhetta.

4.3 Tositarina vetoaa kuulijaan

Tärkein ja yksi syy siihen, miksi Intiaanit tulee! -podcastia on kuunneltu niin paljon on sen tosi tarina. Intiaanit tulee! -podcast kertoo poikkeuksellisen tarinan siitä, kuinka suomalainen mies toi elämäntapaintiaanit Suomeen ja menetti sen myötä elämässään melkein kaiken. Vaikka edellä analysoidut 12 diktaattoria-sarjan jaksot ovat myös tosia, niiden samaistuttavuus on aivan erilainen kuin Intiaanit tulee! -podcastissa. Ensinnäkin 12 diktaattoria-jaksojen julmuudet ja muut hirveydet ovat tapahtuneet kauan aikaa sitten ja lisäksi ulkomailla. Intiaanit tulee! -podcastin tapahtumat sijoittuvat suurimmaksi osaksi Suomeen ja tämän sarjan tapahtumista ei ole kulunut aivan niin kauan kuin diktaattoreista kertovan sarjan tapahtumista.

Toinen samaistuttava asia on se, että Suomeen tulleiden intiaanien myötä aivan tavallisen oululaisen miehen elämä muuttuu radikaalisti. Harva meistä on sukua diktaattorille tai on sellaisen yhteiskunnan jäsen, jonka elämään diktaattorilla olisi vaikutusta. Suurin osa on tavallisia ihmisiä, aivan kuten Ilpo Okkonen. Kuulijan mielessä herää kysymys: voiko minullekin käydä näin? Podcastissa on siis vahvasti läsnä myös attraktio-moodi, sillä sen tarina on hyvin yllättävä ja hämmästyttävä.

Intiaanit tulee! -podcastissa on vahva ja samaistuttava tarina, ja se tuottaa kuulijalleen informaatiota. Ekströmin mallin mukaan informaatio-moodin tarkoitus on vedota katsojiin tarjoamalla relevanttia tietoa, joka on myös uskottavaa ja kiinnostavaa (Aslama 2005, 5). Intiaanit tulee! -podcast tarjoaa myös informaatiota muun muassa lamasta, 90-luvusta ja elämäntapa intiaaneista. Kuten 12 diktaattoria -podcastissa, myös Intiaanit tulee! -podcastissa on löydettävissä kaikki kolme perusmoodia: informaatio, tarinankerronta ja attraktio.

Kantolan mukaan draaman keskeinen elementti on toiminta: joku tekee jotakin tai ilmaisee oman tahtonsa. Kun tämän tahdon suunta kohtaa vastuksen, syntyy ristiriita. Tämä synnyttää jännitteen, johon kuulija eläytyy. Hän alkaa elää yhdessä päähenkilön kanssa ja niin sanotusti astuu tämän saappaisiin. (1998,125.)

Intiaanit tulee! –sarjan ensimmäinen koukku löytyy jakson otsikosta: Mies joka toi elämäntapaintiaanit Suomeen kertoo kaiken: “Tätä tarinaa en ole kertonut kenellekään”. Podcast-jakso on otsikoitu hyvin samankaltaisesti kuin esimerkiksi monet Ylen verkkoartikkelit. Otsikko koostuu kahdesta osasta, joista toinen on toteava lause, jossa kerrotaan, kuka teki ja mitä. Sitaattiosuudessa

päästetään ääneen mies, joka ei ole koskaan kertonut kokonaisuudessaan tarinaa siitä, kuinka hän toi elämäntapaintiaanit Suomeen ja mitä siitä seurasi. Myös sitaatti itsessään on hyvin kuttava ja herättää kuulijassa kysymyksiä siitä, mitä kaikkea tarinan sisään voikaan kätkeytyä, jos Okkonen ei ole kertonut sitä ennen kenellekään, ja miksi hän kertoo sen nyt.

4.3.1 Mies, joka toi elämäntapaintiaanit Suomeen kertoo kaiken: ”Tätä tarinaa en ole kertonut kenellekään”

Analysoin myös Intiaanit tullee! -podcastin jaksot yksi kerrallaan niiden rakenteen samankaltaisuuden vuoksi. Jokainen analysoimistani jaksoista alkaa samalla tavalla. Heti alussa kuulijan korvaan kuuluu historiallisen Apollo11:n lähtölaskenta. Sen jälkeen luetellaan pitkä liuta pätkiä uutislähetyksistä.

Five, four, three, two, one and go. Tässä ylimääräiset tv-uutiset. Euroopan valuuttajärjestelmää uhkaa romahdus. Persianlahden sota on alkanut. Neuvostoliiton vallankaappaus on johtanut ensimmäisiin väkivaltaisiin yhteydenottoihin. Ruokolahdella nähty leijona on määrätty lopetettavaksi. Somalian sisällissota on kiihtynyt. Tässä ylimääräinen lama-tv-uutislähetys. Tervetuloa hullujenhuoneelle. Keskuspankki nosti päiväluotto korkonsa kaikkien aikojen huipputasolle. Lama 40 prosenttiin. Lama syvenee kiihtyvällä vauhdilla. Micmac-intiaanit, Micmac-intiaanit. Tänne Suomeen. Työttömyys uusii ennätyslukuihin. Sotatoimet Jugoslaviassa. Sotien ja kuivuuden vuoksi lähes 30 miljoonaa afrikkalaista uhkaa lähikuukausina nälänhätää. Syksyn rahamarkkinoilla. Markka on devalvoitu. Lama. Doing. (Intiaanit tullee! 19.2.2019.)

Uskon, että jakson aloituksella on pyritty kuvaamaan sen hetkistä maailmaa, kun kaikki tapahtui Ilpo Okkosen elämässä. Maailmalla oli sotia, nälänhätää, Suomessa työttömyyttä ja lama. Kuulijan voi eläytyä siihen maailmaan, mihin Okkosen kertomat tapahtumat sijoittuvat, kuunnellessaan jakson alkua, jossa luetellaan nopeaan tahtiin pätkiä eri uutislähetyksistä. Vielä tämän jälkeen palataan hieman laajemmin siihen koukkuun, joka jo otsikossa annettiin kuulijalle.

No tätä tarinaahan mä en oo koskaan kokonaan kokonaisuudessaan kertonu kenellekään. Sen käsittely on ollut niin vaikeaa omassa päässäkin. Tietenkin oon pelännyt mahdollisesti tapahtuvia ikäviä asioita. Ja sillo oli jotakin poliisikuulustelua ja tämmöstä. Ja sitten. Tämmösen Apjoilnon, lonkerot ei koskaan tiennyt, missä niitä saattaisi olla, mitä sieltä vois tulla. Tässä on nyt 25 vuotta saatu olla kyllä meidän perhe hyvinkin rauhassa. Että minun mielestä tämä tarina tulee kertoa ja nyt on ehkä se aika. (Intiaanit tullee! 19.2.2019.)

Kantola kertoo, että jännite nousee oikein viritetystä tekstin sisäisestä rakenteesta. (1998, 127). Alun kertomus herättää kuulijassa mahdollisesti useita kysymyksiä. Mitä Ilpo Okkonen on pelännyt, mitä menneisyydessä on tapahtunut ja miltä heidän perheensä on saanut olla 25 vuotta rauhassa?

Tämän jälkeen jakson alussa Ilpo Okkonen esittelee itsensä ja kertoo, että häntä voi syyttää siitä, että elämäntapa intiaanit tulivat Suomeen. Pian kuitenkin hypätään takaisin arkistomateriaaliin, jossa kerrotaan siitä, kuinka elämäntapaintiaanit herättivät huomiota Suomessa. Sekä ensimmäisessä jaksossa että myös muissa analysoimissani jaksoissa hypitään nykypäivästä menneisyyteen jopa hieman yllättävissä tilanteissa, mikä luo kiinnostavuutta ja syvyyttä tarinaan.

Ensimmäisessä jaksossa kiinnostavuutta herättää myös se, kun Okkonen lähtee perheineen tutustumaan Ruotsissa majoilevaan intiaanileiriin. Hei ihastuivat intiaanien elämäntapaan ja intiaaneista luodaan mystinen ja viisas kuva. He elivät ekologisesti ja eettisesti luontoa ja ympäröivää maailmaa kunnioittaen. Uskon, että monelle suomalaiselle intiaanien elämäntapa ja heidän erilaiset rituaalinsa eivät ole kovin tuttuja, joten on hyvin mielenkiintoista kuulla, kun intiaanileirissä aikaa viettänyt Okkonen kertoo siitä omin sanoin. Lisäksi ekologisuus ja eettisyys ovat juuri nyt pinnalla, mikä voi kuulijassa luoda jollain tavalla samaistavuutta tai ainakin kunnioitusta intiaanien elämäntapaa kohtaan.

Jaksossa edetään siihen, että Ilpo Okkonen ja sen aikainen kansanedustaja sekä professori Erkki Pulliainen päättävät tuoda intiaanit Suomeen, sillä intiaanileirissä asuvat lapset eivät Ruotsin lain mukaan saa asua metsässä. Podcast-jaksossa kuvaillaan sitä, kuinka viisaita myös intiaanileirin lapset olivat: he osasivat kirjoittaa ja puhua eri kieliä ja lisäksi he tiesivät paljon eri kasvilajeista. Lapset herättivät useissa ihmisissä sympatiaa ja kuulija alkaa luultavasti toivoa, että Okkonen ja Pulliainen onnistuvat suunnitelmassaan, jottei ruotsalainen sosiaalitoimi iske leirin lapsiin ja vie heitä pois tuttujen aikuisten luota. Kun miehet keksivät, että he voivat tuoda intiaanit Suomeen tutkimuksen perusteella, jonka avulla pyritään selvittämään ihmisen henkiinjäämisen mahdollisuuksia luonnon ehdoilla, henkäisee kuulija luultavasti helpotuksesta. Kuitenkin ensimmäisen jakson lopussa kuulijan syke jälleen nousee, kun Okkonen kertoo siitä, kuinka heidän tuli saada yksi linja-auto ja yksi rekka Haaparantaan. Loppu toimii samalla koukkuna ja saa kuulijan mahdollisesti jatkamaan kuuntelua seuraavaan jaksoon, jotta hän saa kuulla sen, saatiinko intiaanit leireineen Suomen puolelle ja mitä ihmettä se jälkeen tapahtuu.

4.3.2 Intiaanit tullee, intiaanit tullee! -Iriadamantit Pohjanmaan lakeuksilla

Kuten ensimmäisessä myös toisessa jaksossa ensimmäinen koukku löytyy jakson otsikosta: Intiaanit tullee, intiaanit tullee! -Iriadamantit Pohjanmaan lakeuksilla. Tämän jakson otsikossa koukku ei ole yhtä vahva kuin ensimmäisessä. Kuitenkin ajatus intiaaniheimosta Pohjanmaan lakeuksilla herättää huvittuneisuutta ja ehkä ihmetystäkin, mikä voi saada kuulijan kuuntelemaan jakson. Uskon, että jos kuulija on kuunnellut ensimmäisen jakson loppuun saakka, hän kuuntelee seuraavankin jakson, sen otsikkoa sen enempää miettimättä. Myös tämän jakson alussa on liuta pätkiä vanhoista uutislähetystenistä.

Toisin kuin ehkä edellisen jakson lopusta voisi ajatella, ei toinen jakso kuitenkaan jatka siitä, mihin ensimmäinen jakso loppuu. Jakson alussa käsitellään hieman laajemmin sen hetkistä lamaa ja sen vaikutusta Ilpo Okkosen elämään. Mielestäni lamakohtaus alussa luo uhkaa siitä, että kaikki ei ehkä tule menemään hyvin. Jakso jatkuu sillä, että intiaanileiri tosiaan pakataan autoihin ja tuodaan rajan yli Suomen puolelle. Kuten aikaisemmin on jo mainittu, hyvässä juonessa on Hiltusen (199, 45) mukaan katastrofin uhka. Koko ideassa tuoda intiaanit Suomeen piilee katastrofin uhka ja niin myös kohtauksessa, jossa intiaanit yritetään saada tulla läpi Suomeen. Vaikka kohtauksessa piilee katastrofin ainekset, tuntuu podcast sillä hetkellä myös suomalaiselta sketsiohjelmalta.

Sieltä lähetettiin illalla ajamaan ja oltiin Haaparannassa neljän aikaan yöllä. Tulli ei tiennyt mitään. Näytettiin ne Pulliaisen allekirjoittamat kutsulaput, että tässä nyt 40 tutkijaa ja roivosooria saapuu Suomeen, Värjän tutkimusasemaan Helsingin yliopiston kutsumana ja tässä on passit. Lyötiin passeja hirviä pino sille tullimiehelle kouraan ja ne oli kahavilla siellä aamuneljältä, siellä ei ollu kettään, ristin sielua missään. Mitääh, miten me näitten kassa toimitaan? Onko sulla mukana mittään? Minä että on niillä rekka-autollinen, niillä on intiaanileiri tuossa rekka-autossa. Ne aukasi ne ovat ja katto ja sieltä savun haju tuli heti ja kankaita, isoja pressuja, 7-metrisiä tolppia hirviä määrä siellä ylimpänä ja eii kai tälle voi tietää mittään ja panivat luukut kiinni ja sitten ne koitti soittaa johonkin, eihän kukkaan vastannut mistään mittään. Ei kait tässä muuta kun tervetuloa, sano pojat. (Intiaanit tullee! 19.2.2019.)

Mielestäni edellinen kohtaaus kertoo paljon Intiaanit tullee! -podcastista. Kohtauksesta käy ilmi Okkosen rento mutta vahvasti murteellinen puhetyyli ja hänen tapansa suhtautua asioihin pilke silmäkulmassa. Samalla se kuvaa hyvin sitä, millaiseen projektiin Okkonen on yhdessä perheensä ja Erkki Pulliaisen kanssa. Tämä antaa vasta osviittaa siitä, mihin kummallisuuksiin ja outouksiin sarjassa vielä päädytään.

Toisessa jaksossa käsitellään paljon sitä, kuinka Okkonen lähti yhdessä intiaanien kanssa kiertämään Pohjois-Pohjanmaata ja Lappia. He pystyttivät leirin milloin mihinkin kuntaan ja esittäytyivät ihmisille. Lopulta leiri päättää asettautua Kittilään, sillä sinne oli vastikään rakennettu iso loma-alue, josta tosin lama oli vienyt asiakkaat, ja paikan yrittäjät ajattelivat, että intiaanit voisivat toimia paikan vetonaulana. Leiri suostui asettumaan Kittilään sillä ehdolla, että kaikki tehtiin mahdollisimman ekologisesti ja intiaanien omien arvojen mukaisesti.

4.3.3 Tervetuloa Kittilän Lainiolle, elämäntapaintiaanien leirille!

Kolmannen jakson alussa koukku tulee heti jakson alussa. Tuttuun tapaan tämänkin jakson alussa on liuta pätkiä vanhoista uutislähetysistä, mutta sen jälkeen kuullaan pätkä Ilpon ja Ilpon vaimon Seijan välisestä keskustelusta.

Seija: Mä mielellään oon tässä hyvin sivullinen.

Ilpo: Ootappa. (Intiaanit tullee! 19.2.2019)

Kantolan mukaan draamassa rakennetaan avoin tilanne, jossa erilaiset ratkaisut ovat mahdollisia. Draaman avulla tilanteeseen rakennetaan ja palautetaan järjestys. (1998, 125.) Hetken kestävä keskustelu ei juuri kuulijalle avaudu, vaan se rakentaa avoimen tilanteen ja herättää kuulijassa mahdollisesti kysymyksiä. Missä Seija haluaa olla sivullinen? Kenties haastattelussa, jota sillä hetkellä tehdään? Vai puhuuko Seija siitä, ettei haluaisikaan olla mukana intiaanien asuttamisessa Suomeen? Tällä alulla jännite kasvaa jo jakson alussa. Jostain keskustelusta on erotettu pieni pätkä, joka on sijoitettu mahdollisesti koukuksi jakson alkuun. Kuulija haluaa tälle kummalliselle keskustelulle selityksen ja jatkaa jakson kuuntelua. Jokaisessa jaksossa on muutama samanlainen niin sanotusti kontekstista irrotettu kohta, joka on sijoitettu Ilpo Okkosen kertoman tarinan lomaan.

Kolmannessa jaksossa Ilpon vaimo Seija Okkonen esittäytyy ensimmäisen kerran, kun hänet vihitään Suomen Ainoksi. Seija alkoi pitää erilaisia luentoja intiaaneista ja heidän elämäntavastaan. Tässä vaiheessa myös Seija osallistuu enemmän tarinaan ja hän kertoo sitä hetken aikaa yhdessä Ilpon kanssa.

Kuten Hiltunen aikaisemmin sanoi, hyvän juoneen sisältyy katastrofin uhka. Se on jälleen pinnalla kun tarinan edetessä käy ilmi, että intiaanileirin viisaita ja arvostettuja lapsia ei kohdellakaan niin, kuin Okkoset olivat luulleet. Intiaanit esimerkiksi pyrkivät hiljentämään leirin lapsia niin, että jos he pitivät liian kovaa ääntä, laitettiin käsi lapsen suun eteen ja odotettiin että parku lakkaa. Intiaanit kertoivat, että tämä on vanha tapa jos heidän paikalla olonsa piti salata.

Jälleen jakson lopussa on koukku, joka tällä kertaa puhuttelee minua kuuntelijana erityisen vahvasti. Okkonen kertoo, että he halusivat tuoda intiaanien elämäntapaa julki laajemmin ja kertoa, muun muassa nuorille, että elämässä on muitakin vaihtoehtoja kuin uraputki ja kuluttamisen putki. Leiri halusi turvata ja kunnioittaa elämää niin pitkälle, että sitä ei haluta tuhota ja esimerkiksi ruuan vuoksi ei tarvitse tappaa eläintä. Jakson lopussa Okkonen pohtii myös, että ihmisen älykkyys voi olla muuta kuin teknologian ja elektroniikan hallitsemista. Se voi olla elämän sisällön hallintaa ja onnellisuutta. Kuten aikaisemmin mainitsin, ekologisuus ja kestävä kehitys ovat nyt pinnalla ja moni ihminen voi kaivata takaisin yksinkertaisempaan elämään. Intiaanit tullee! -podcast voi herättää kuulijassa kaipuun luontoon, mikä kuitenkin esimerkiksi monelle kaupunkilaiselle voi olla vain haave. Kuitenkin podcastia kuuntelemalla kuulija voi päästä hetkeksi irti mahdollisesti siitä koulu- tai uraputkesta, jossa hän on, ja kokea olevansa osa luontoa ja jopa osa intiaanileiriä.

Kaikki kolme jaksoa ovat rakenteeltaan samankaltaisia. Jakson tarinan rakenne noudattaa pitkälti aikajärjestystä siitä, kuinka kaikki meni intiaanien kanssa. Jaksoissa kuitenkin siirrytään välillä kronologisesta järjestyksestä niin, että siirrytään vahvasti menneeseen aikaan, jonka jälkeen tarina taas jatkuu eteenpäin. Kuitenkin joissain kohdissa pitkin jaksoja on havaittavissa yksittäisiä lausahduksia tai muita koulun kaltaisia kohtia, jotka poikkeavat kronologisesta järjestyksestä. Vaikka tarina etenee kronologisesti, on siinä havaittavissa kerroksellisuutta. Jaksot koostuvat pääosin Okkosen puheesta, kun hän itse kertoo siitä, kuinka hän toi elämäntapaintiaanit Suomeen. Jo kolmessa ensimmäisessä jaksossa tapahtuu niin paljon asioita, että tarinan kulkeminen kronologisessa järjestyksessä sujuvoittaa kuuntelemista.

Myös 12 diktaattoria -podcastin jaksoissa tapahtuu paljon ja vuosikymmenien sekä maanosien välillä hypitään paljonkin. Vaikka 12 diktaattoria ei etene kronologisesti, tarina kulkee, koska sitä on kertomassa joku muu kuin itse se henkilö, joka on asiat kokenut. 12 diktaattoria sarjassa toimittaja Raimo Tyykiluoto keskustelelee diktaattoreista yhdessä asiantuntijan kanssa, kun taas Intiaanit tullee! -podcastissa Ilpo Okkonen kertoo lähes yksin koko tarinansa. Podcastissa ei juuri ole muuta puhetta Ilpon puheen lisäksi. Ainoastaan joitain arkistosta kaivettuja materiaaleja on ripo-

teltu jaksoihin tukemaan Ilpo Okkosen kertomusta. Mielestäni Okkosen puhe toimii tässä podcastissa hyvin. Hän puhuu selkeästi, omalla murteellaan ja hänestä välittyy puheen kautta aito kuva, mikä tekee podcastista intiimin.

Jokaisessa jaksossa on oma loppukoukkunsa, mutta samanlaista selkeää katarsista näissä jaksoissa ei ole verrattuna vaikkapa 12 diktaattoria -sarjan jaksoihin. Se johtuu luonnollisesti siitä, että diktaattoreista kertovat podcast-jaksot ovat omia kokonaisuuksiaan, kun taas Intiaanit tulee! on sarjamuotoinen podcast, jossa lopullinen katarsis tulee vasta sarjan lopussa. Silloin selviää, että koko Intiaanileiri oli huijausta ja lopulta Okkonen menetti rahansa, työpaikkansa ja maineensa. Jo kolmen jakson aikana tästä on hieman viitteitä. Hän kertoo hieman ohi menneen pitkin jaksoja esimerkiksi siitä, kuinka hän maksoi leiriin luomuruokia, kuten multaisia perunoita Ruotsista ja 2000 kiloa kaalta.

Jaksoja kuunnellessa kuulijalla luultavasti herää kysymys siitä, miksi Okkonen toi Intiaanit Suomeen. Halusiko hän oppia heiltä jotain vai halusiko hän tehdä Intiaanien avulla rahaa? Vai toiko Okkonen heidät Suomeen hyvää hyvyttään? Toisen jakson lopussa oleva Okkosen pohdinta antaa kysymyksiin vastauksia.

Et se ei tarkoittanut sitä, että sä oot intiaani, vaan sä otat sen ajatuksen itsellesi ja teet sen teon, mitä teetkin, aina sen kokonaisuuden hyväksi. Mutta ei se tarkottanu sitä, että pelkästään uhaudutaan vaan myös se yhdessä olo oli sitä, että on mukavaa, kaiken piti olla mukavaa, mitä tehdään yhdessä. Ja varsinkin kun sitä tehtiin sille yhteiselle edulle, eikä vaan mun omaa haluja ja hyötyä ajatellen. Se antaminen antokin sen ihanan vapauden ja hyvän olon siihen tekemiseen. Se oli ehkä se kaikesta tärkein, mitä mä siinä koin. (Intiaanit tulee! 19.2.2019.)

Intiaanit tulee! -podcastissa käytetään äänitehosteita arkistomateriaalin lisäksi. Podcastissa on paljon erilaista intiaaniteemaan sopivaa musiikkia ja ääniä, kuten rumpujen kumeeaa rummutusta, huilun ja muiden puhallinsoittimien soittoa, nuotion rätinää ja veden solinaa. Lisäksi mukana on erilaisia ihmisen ääniä: huokauksia, henkäyksiä ja puhalluksia. Useissa kohdissa näitä erilaisia äänielementtejä on yhdistetty. Ne tukevat podcastissa kerrottavaa tarinaa. Jos Ilpo Okkonen kertoo iloisesta asiasta saattaa sitä edeltää iloinen rumpujen ja huilujen soitto. Jos tilanne on uhkaava, on eri äänistä muodostettu vaarantunnetta lisäävä pätkä musiikkia. Nämä lyhyet, muutamien sekuntien ääniefektit usein katkaisevat Ilpon kertomuksen, jonka jälkeen siirrytään esimerkiksi eri kohtaukseen tai tunnelmaan. Ne tuovat sarjaan tunnelman lisäksi myös rytmiä ja sujuvuutta.

5 TEEMAHAASTATTELUJEN TULOKSET

Tässä luvussa perehdyn asioihin, jotka tulivat esille teemahaastatteluja tehdessäni. Haastattelin tutkimukseeni 12 diktaattoria -podcastin tekijää Raimo Tyykiluotoa ja Intiaanit tullee! -podcastin tekijöitä Kai Rantala ja Katariina Kailaa. Radio Sodoma -podcastin tekijää Antti Holmaa en tavoittanut haastatteluun useista yrityksistä huolimatta.

Käyn osiossa läpi tärkeimmät teemat, jotka vaikuttavat haastateltavien mielestäni eniten suosittujen podcastien kuunteluun ja rakenteeseen. Haastateltavat olivat pitkälti samaa mieltä siitä, että muun muassa podcastin tarinallisuus ja sen rakenne vaikuttavat siihen, miksi heidän podcastejaan on kuunneltu paljon.

Niin sanottujen pääaiheiden lisäksi käsittelen tässä osiossa lisäksi sitä, millainen kunkin haastateltavan podcastin-tekijän työprosessi on, sillä niissä on vaihtelua. Lisäksi käyn läpi haastateltavien pohdintoja podcastien ja radion välisestä suhteesta ja niiden tulevaisuudesta. Tutkimuskysymykset löytyvät liitteestä 1.

5.1 Hyvä tarina on tärkeä

Hyvä tarina nousi vahvasti ilmi kaikissa teemahaastatteluissa. Raimo Tyykiluodon mukaan yksi erittäin tärkeä hyvän podcastin piirre on juuri tarinallisuus. Hänen mukaansa tarinan tulee olla kiehtova, sen täytyy mennä koko ajan eteenpäin ja lisäksi pyrkii olemaan tuore niin, että asiat, joista podcastissa kerrotaan, ovat olleet vähän esillä.

Minulle tarinat ovat tärkeitä. Se että on pelkästään sanoja peräkkäin ei ole tarina, nykyään kuulee monien puhuvan siitä, että haluavat tehdä tai kertoa tarinoita, ei ne kovin kummiosia tarinoita ole, eli sen on puhetta. Eli siinä pitää olla dramaturgisesti ja ehkä vähän psykologisestikin ajateltu asiaa, että syntyy draaman kaari. On alku, on loppu, ehkä vähän tutkaillaan tulevaa, voi olla historiaa, löytyy kiinnekohtia tulevaa. (Raimo Tyykiluoto.)

Myös Kai Rantala ja Katariina Kaila liputtavat hyvän ja kiehtovan tarinan puolesta. Intiaanit tullee! -podcast oli Ylen ensimmäisiä podcasteja. Rantala ja Kaila kertovat, että saman tyylistä tarinamaista ja kerroksellista podcast-sarjaa ei Ylelle ollut aikaisemmin tehty. Intiaanit tullee! -podcastissa tarinaa kerrotaan yhtä aikaa monelta eri tasolta ja eri aikakausilla hypitään sulavasti.

Rantalan mukaan podcastien vahvuus on siinä, että tarinaa kerrotaan intiimisti ihmiselle. Hän ajattelee myös, että hyvässä tarinassa on tärkeää olla rehellinen ja siinä pitää olla kuulijalle samaistumispiintä. Rantalan mukaan hyvän podcastin kolme valttia ovat hyvä tarina, toimiva draaman rakenne ja hyvä kertoja. Kaila puolestaan mainitsee yllättävyyden tärkeyden podcastin tarinassa. Kuten aikaisemmin tuli ilmi, yksi Ekströmin mallin moodeista on attraktio. Attraktio liittyy kaikkeen normaalista poikkeavaan: niin yllättävään tapahtumaan kuin tabujen rikkomiseen (Aslama 2005, 6). Mielestäni Kailan mainitsema yllättävyys, ja Ekströmin attraktio-malli kulkevat käsi kädessä. Näistä voi päätellä, että yllättävyys voi olla yksi Ylen suosittujen podcastien pääteema.

Yllättävyys on aika kova juttu podcasteissa. Intiaaneissa yllättävää on se, että koskaan ei tiedä, mitä kulman takaa tulee. Sinut tiputetaan kuoppaan ja nostetaan ja vähän aikaa lillutteleet ja huokaiset helpotuksesta kunnes tulee taas uusi kuoppa. (Katariina Kaila.)

Teemahaastattelujen perusteella voi päätellä, että ainakin 12 diktaattoria- ja Intiaanit tullee! -podcasteissa tarinallisuus on ollut ja on yksi podcastien pääteemoista. Kaikki teemahaastatteluun haastatellut kertovat myös, että he itse kuluttavat mielellään muun muassa sellaisia podcasteja, joissa on tarina.

5.2 Käsikirjoittaminen vaatii taitoa

Kantolan mukaan draaman ytimessä on usein taitavasti rakennettu juonirakenne. Draaman kirjoittajien keskeinen ohje on se, että he pyrkivät saamaan yleisön koukkuun. Näytelmäkirjailija David Mamet kuvailee sen niin, että ei osoiteta suoraan, mistä on kysymys. Laitetaan katsoja pohtimaan sitä asettamalla heidät päähenkilön asemaan. (1998,125.)

Tarina ja tarinallisuus ovat tärkeitä elementtejä podcasteissa. Kuitenkaan pelkkä tarina ei tarinana riitä, vaan se pitää osata kertoa mielenkiintoisesti. Siihen tarvitaan hyvä käsikirjoitus.

Raimo Tyykyluoto käsikirjoittaa 12 diktaattoria podcastin jaksot hyvin tarkkaan ennen niiden nauhoitusta. Hän käsikirjoittaa oma puheosuutensa, jonka jälkeen hän laittaa käsikirjoituksen haastateltavalle, jotta tämä täydentää siihen omat osuutensa. Tyykyluodon mukaan keskustelu saattaa

lähteä rönsyilemään haastatteluvaiheessa käsikirjoituksesta huolimatta, jolloin käsikirjoituksesta voidaan poiketa.

Tyykiluoto lähtee käsikirjoittamaan jaksot niin, että niihin tulee kronologinen järjestys. Kun hän on käynyt läpi laajan aineiston, hän irrottaa sieltä mielestään mielenkiintoisia asioita. Sen jälkeen hän järjestää ne kronologisesti ja lähtee kirjoittamaan tarinaa, jossa raapaistaan pintaa, missä diktaattori on syntynyt. Jos diktaattori on kuollut, päädytään siihen, millaiset hautajaiset hänellä oli. Näiden tapahtumien välille Tyykiluoto rakentaa yleensä kronologisen tarinan.

Kirjoitan fiilispohjalta, mikä tuntuu kulkevan. Se ei ole matematiikkaa, kun tarinaa lähde-tään kirjoittamaan henkilöstä, vaan siinä saattaa nousta jotkut merkittävät asiat esiin, jotka käydään läpi ennen kuin mennään lapsuuteen, koska voidaan löytää se, mikä merkitys lapsuudella oli niihin asioihin, mitä hän on sattunut tekemään. (Raimo Tyykiluoto.)

Tyykiluodon mukaan 12 diktaattoria -podcast on sarja, jossa on paljon eri ulottuvuuksia, ja sitä hän on miettinyt käsikirjoittaessaan sarjaa. Hän on pyrkinyt siihen, että 12 diktaattoria on tiukkaa asiaa ja sen kautta voi oppia esimerkiksi historiaa, mutta tulokulma podcastiin on kevyt, jotta sitä jaksaa kuunnella. Hän on tuonut käsikirjoituksen avulla myös kiinnostavia kiinnekohtia, joista voi ottaa oppia tähän päivään, jotta samat virheet ja julmuudet eivät toistuisi.

Tyykiluoto pitää käsikirjoituksessa tärkeänä myös sitä, että kuulijalle ei kerrota suoraan kaikkea. Hänen mukaansa kuuntelijalle on hyvä antaa erilaisia kiinnekohtia, joihin tämä voi tarttua. Kuuntelijan omaa kykyä ajatella, arvioida asioita ja tehdä omia johtopäätöksiä tulee arvostaa. Sen roolin voi antaa kuulijalle, jolloin itse pystyy rakentamaan ja kertomaan mahdollisimman hyvää tarinaa.

Helposti tulee sellainen virhe että alkaa kertomaan hyvin perusteellisesti simpeleitä asioita, jotka jokainen tietää. Mielestäni kuuntelijat ovat hyvin älykkäitä ja viisaita, pidän niitä fiksuina ja sivistyneitä, niille ei riitä mikään höpönlöpö. Pitää muistaa, että he tietävät entuudestaan hyvin paljon asioita ja he tietävät paljon asioita, heille ei tarvitse yksinkertaisia asioita selittää, vaan voi hypätä niiden yli ja mennä syvemmälle asioissa. (Raimo Tyykiluoto.)

Myös Kai Rantalan ja Katariina Kailan Intiaanit tullee! -podcast on tarkkaan käsikirjoitettu ja osa jaksoista useaan otteeseen. Kun sarja oli käsikirjoitettu noin puoleen väliin, he pitivät loman, jonka jälkeen päätyivät purkamaan käsikirjoituksen palasiksi ja kirjoittamaan sarjan uudelleen. Avio-

pari kirjoitti käsikirjoituksen yhdessä, ja vaikka erilaisia teemoja oli pohdittu jo ennen käsikirjoituksen tekemistä, oli se silti laaja ja raskas podcast-sarja käsikirjoittaa.

Aloimme tehdä suunnitelmaa, että missä vaiheessa tuodaan mitäkin ilmi ja se, ettei tuoda kaikkea ihan kronologisessa järjestyksessä. Dramaturgisista syistä jouduimme ottamaan joitain asioita aikaisemmin tai myöhästyttämään dramaturgisista syistä, ettei tule liikaa yhteen jaksoon jotain sellaista, että seuraava jakso olisi ollut tylsempi. (Kai Rantala.)

Moniosaisessa Intiaanit tulee! -podcastissa tekijät joutuivat pohtimaan paljon sarjan koukkuja. Pian käsikirjoittamisen aloittamisen jälkeen he ymmärsivät, kuinka iso haaste juuri koukuttamisessa oli. Jokaisen jakson alkuun ja loppuun oli saatava koukku, jotta sarjan imu säilyy loppuun saakka. Intiaanit tulee! -podcastin kaltaisia sarjamaisia podcasteja ei aikaisemmin ollut tehty Ylellä. Intiaanit tulee! -podcastissa on paljon kerroksellisuutta, eli sitä, että asioita jätetään roikkumaan ilmaan ja niistä kerrotaan enemmän myöhemmissä jaksoissa.

Jokaisen jakson lopusta löytyy myös lyhyt pätkä seuraavasta jaksosta. Rantala kertoo, että he leikkasivat seuraavasta jaksosta erilaisia outouksia ja irrottivat lauseita asiayhteyksistään ja ne laitettiin peräkkäin. Rantala muistuttaa, että siinä vaiheessa, kun tällaisia kummallisia loppuja tekee, tulee kuulijalla olla tunne, että hän on turvallisissa käsissä ja näille outouksille annetaan jossain vaiheessa vastaus. Kuten Tyykiluoto sanoi, myös Rantala ja Kaila muistuttavat, että kuulijan älykkyyteen tulee luottaa.

Mietimme aika tarkkaan, että jaksoissa on isoja kontrasteja. Alkuun rakennettiin koukuttavia juttuja, jätettiin aika paljon auki asioita, jotka tuli jakson mittaan kerrottuja. Lopussa pitää olla loppukoukku, että on joku syy kuunnella seuraava jakso. Tätä kaarta mietimme tarkkaan ja paljon. (Kai Rantala.)

Sekä Raimo Tyykiluoto että Kai Rantala ja Katariina Kaila ovat siis sitä mieltä, että heidän tekemiään podcasteja ei pystyisi tekemään ilman kunnollista käsikirjoitusta. Hyvään käsikirjoitukseen kuuluu myös koukkuja, jotta kuulija kuuntelee jakson loppuun saakka. Tekijät muistuttavat myös sitä, että kuulijaa ei tule aliarvioida, vaan myös hänen oivalluksilleen tulee antaa tilaa, jotta kuunteleminen pysyy mielenkiintoisena.

5.3 Haastatteluissa rento ja turvallinen tunnelma

Ilman haastatteluja ei ole tarinoita ja ilman tarinaa ei ole hyvää podcastia. Kaikkien haastateltavien mielestä hyvä haastateltava on tärkeä asia podcastia tehdessä.

12 diktaattoria podcastissa Raimo Tyykiluoto haastattelee asiantuntijoita, jotka tietävät paljon diktaattoreista. Tyykiluoto päätti jo heti alkuun, että hän etsii jaksoihin vakiohaastateltavia. Siihen hänellä oli kaksi syytä. Ensinnäkin yhden jakson tekemisessä on niin paljon työtä, että joka kerta uuden haastateltavan etsimiseen menisi paljon aikaa. Toiseksi Tyykiluodon mukaan Suomessa ei ole kovin monia henkilöitä, jotka tietävät nimenomaan laajasti diktaattoreista. Lisäksi hänen mukaansa on tärkeää, että haastateltavalla on samanlainen ote podcastin tekemiseen kuin Tyykiluodolla itsellään.

Nyt minulla on vakiot neljä haastateltavaa, joiden kanssa teen jaksoja. He ovat kiinnostuneita diktaattoreista ja sitä kautta tietävät paljon. Kaikki ovat hyviä ja luontevia radiossa. On tärkeää, että sattuu oikeanlainen haastateltava, ja vaikka onkin hyvä käsikirjoitus, niin siitä huolimatta haastateltava pitää olla. (Raimo Tyykiluoto.)

Tyykiluoto pyrkii tekemään haastattelutilanteesta rennon. 12 diktaattoria -podcastissa pyritään siihen, että tunnelma jaksoissa on jutustelumainen.

Haastateltavan ei tarvitse pystyä heti kiteyttämään asiaa, vaan se voi tulla siten kuten luontaisesti tuntuu. Kiinteämpi setti voi tulla vasta vaikka minuutin puheen jälkeen. Haastattelutilanteesta pyritään tekemään mahdollisimman rento ja kahvipöytäkeskustelumainen. (Raimo Tyykiluoto.)

Sekä Kai Rantala että Katariina Kaila pitävät tärkeänä sitä, että haastateltavalla on turvallinen tunne ja luottavainen olo, etenkin kun aihe on vaikea. Rantala ja Kaila tuntevat Ilpo Okkosen jo pidemmältä ajalta, mutta silti Intiaanit tulee! -podcastien haastattelutilanteet olivat Okkoselle stressaavia, sillä hän ei ollut kertonut tarinaa koskaan aikaisemmin kenellekään. Lisäksi intiaani- en myötä Okkosella meni koko omaisuus ja maine, joten tilanne ei siinäkään mielessä ollut helppo. Haastattelurunko valmisteltiin huolella ja ennakkotöitä tehtiin paljon ennen varsinaisia haastatteluja. Lopulta haastattelumateriaali kertyi yhteensä 13 tuntia.

Teemahaastattelujen perusteella tekijät pitävät tärkeänä hyvää haastateltavaa, joka osaa asiansa tai jolla on mielenkiintoinen tarina kerrottavana. Jotta haastateltavalla on mukava olla, on haastattelutilanteen oltava rento, ja sitä kautta haastattelun rentous välittyy myös kuulijalle.

5.4 Tehokeinot ovat podcastin suola

Tehokeinot voivat olla podcasteissa esimerkiksi äänitehosteet ja -efektit ja hiljaisuuden käyttäminen. Äänitehosteiden osalta 12 diktaattoria ja Intiaanit tullee! -podcastit ovat kuin päivä ja yö. Intiaanit tullee! -podcastissa on paljon erilaisia ääniä, musiikkia ja vanhaa arkistomateriaalia esimerkiksi tv-uutisista. 12 diktaattoria -podcastissa ei ole minkäänlaisia äänitehosteita tai muita efektejä.

Raimo Tyykiluoto kertoo pohtineensa äänitehosteiden käyttämistä 12 diktaattoria -podcastissa. Hänellä menee kuitenkin paljon aikaa materiaalin hankkimiseen ja käsikirjoituksen tekemiseen, joten hän päätyi jättämään ääniefektit pois.

Efektia ei kannata vain laittaa, että nyt minulla on efekti, koska silloin sillä ei ole mitään merkitystä. Keskityn vahvaan tarinaan ja pyrin tekemään siitä niin hyvän kuin osaan. Yritän riisua kaiken muun pois ympäriltä. (Raimo Tyykiluoto.)

Intiaanit tullee! -podcastissa äänimaisemalla on iso merkitys sarjan kokonaisuuteen ja tunnelmaan. Podcastin tapahtumat sijoittuvat pitkälti 90-luvulle, joten Rantala ja Kaila halusivat, että podcastissa on sen ajan henkeä.

Halusimme, että sarjassa mentäisiin siihen aikaan. Ja sen takia tunnari ja kaikki vie siihen uutismaailmaan, miten maailma makasi silloin. Arkistomateriaalien aikalaiskuvaukset tukivat sitä parhaalla mahdollisella tavalla. (Kai Rantala.)

Varsinaista arkistomateriaalia podcastissa on kuitenkin aika vähän, sillä Rantala ja Kaila halusivat, että podcastin kantava teema on Ilpo Okkosen puhe. Sen vuoksi he päätyivät myös siihen, etteivät he itse ole äänessä podcastissa.

Menneen vuosikymmenen tunnelman ja äänimaailman lisäksi musiikki ja erilaiset lyhyet ääniefektit ovat Intiaanit tullee! -podcastissa isossa osassa. Podcastissa on muun muassa, rummutusta,

huilun ja muiden puhallinsoittimien soittoa, nuotion rätinää ja veden solinaa. Kai Rantala teki itse musiikit ja äänitehosteet Intiaanit tullee! -podcastiin.

Halusin pitää kiinni, siitä että sarjamoitoisuus tunnustetaan toistuvista ja pysyvistä elementeistä. Jos halusi katkaista teeman tai haastattelupätkän, niin piti olla ääniefektejä. On jännitystyyppistä musiikkia, kahelia musiikkia ja agenttityyppistä musiikkia. Tein niitä pilke silmäkulmassa ja kieli poskella. (Kai Rantala.)

Kun verrataan 12 diktaattoria ja Intiaanit tullee! -podcastia, voidaan nähdä, että podcast voi olla toimiva joko äänitehosteilla tai ilman. Tämä kuitenkin riippuu podcastin tyylistä. 12 diktaattoria on tiukkaa faktaa ripauksella huumoria, jolloin se ei välttämättä kaipaa sen kummempia äänitehosteita. Intiaanit tullee! -podcast voisi olla hyvinkin valju ilman musiikkia ja muita ääniefektejä.

5.5 Työprosessin kesto riippuu aiheesta ja aikataulusta

Podcastit mielletään usein jutustelumaiseksi keskustelutuokioksi kahden tai useamman ihmisen välillä. Vaikka esimerkiksi 12 diktaattoria -podcast on juuri sen tyylinen, menee sen tekemiseen paljon aikaa. Myös Intiaanit tullee! -podcastia tehtiin kauan ja hartaasti, sillä kerrottava tarina oli hyvin pitkä ja moniulotteinen. Podcastit eivät siis synny aivan hetkessä, vaikka joskus se saattaa kuulijasta siltä kuulostaakin.

Raimo Tyykiluodolla menee noin viisi päivää siitä, kun hän ottaa aineiston käteensä, siihen, että jakso on valmiina. Tyykiluoto kokee, että tuotantoaikataulu 12 diktaattoria -podcastissa on nopea.

Suurin panos menee käsikirjoituksen tekemiseen ja tiedon hakemiseen. Kun ollaan haastatteluvaiheessa, niin se on ruusuilla tanssimista, rullataan vaan läpi. (Raimo Tyykiluoto.)

Haastattelun jälkeen Tyykiluoto kuuntelee materiaalin läpi ja editoi sen. Joskus jaksot kaipaavat enemmän editointia, joskus vähemmän. Kuten aikaisemmin tuli ilmi, Tyykiluoto pyrkii siihen, että 12 diktaattoria -podcast on olemukseltaan rento ja jutusteleva. Sen vuoksi hän ei editoi esimerkiksi yskähdyksiä tai hengähdyksiä pois.

Tyykiluoto kertoo olevansa onnellisessa tilanteessa sen suhteen, että hän voi tehdä jaksosta sen mittaisia kuin hän kokee niiden kantavan. Hänen mukaansa joistain diktaattoreista olisi saanut tehtyä kaksikin jaksoa, mutta hän on kuitenkin päätenyt ainakin toistaiseksi siihen, että yhdestä diktaattorista tehdään yksi jakso.

Intiaanit tullee! -podcastin teko erosi 12 diktaattoria -podcastin teosta niin, että se on sarja ja kaikki jaksot julkaistiin kerralla. 12 diktaattoria -podcastista julkaistaan joka viikko yksi jakso, joka on oma kokonaisuutensa, eikä sen vuoksi esimerkiksi erilaisia loppukoukkuja tarvitse miettiä samalla tavalla kuin Intiaanit tullee! -podcastissa.

Kai Rantala ja Katariina Kaila hankkivat materiaalia pitkään ja hartaasti, ennen kuin he haastattelivat Ilpo Okkosta, mutta myös haastattelujen jälkeen. Koska tarinaa ei ollut ennen kerrottu kokonaisuudessaan, meni taustatyöhön aikaa. He saivat tarkistettua monia faktoja ja tapahtumien kulkuja muun muassa Ylen arkistomateriaaleista ja Kodin kuvalehden vanhoista artikkeleista.

Sitä tehtiin kauan ja pitkään. Enin tehtiin siinä vaiheessa kun purettiin haastattelua. Ilpon juttu rönsyili, että mikä tuli ennen mitä, mikä vaati paljon taustatyötä. (Katariina Kaila.)

Intiaanit tullee! -podcastia on editoitu paljon. Sekä Rantala että Kaila ovat sitä mieltä, että podcast oli hyvin raskas editoida sen sarjamaisuuden vuoksi. Kailan mukaan editointi oli hetkittäin hyvin-kin tuskaista, mutta loputtomalta tuntunut myllääminen kuitenkin palveli lopulta kokonaisuutta.

Kolmen ensimmäisen jakson tekoon meni kymmenen päivää, kun jaksojen muotoa haettiin. Niiden jälkeen editointi meni paljon nopeammin, sillä Rantalalla ja Kailalla oli valmis kaava tekemiseen ja käsikirjoitus oli jo pitkällä. Koko sarjan editointiin meni 16 päivää.

Oli hyvä, kun meidän ei tarvinnut editoida tätä putkeen. Editointiaikoja oli ripoteltu niin, että ensin oli viikko, jolloin rakennettiin kolmea jaksoa, sen jälkeen viikko taukoa ja sitten taas viikko editointia. Pystyimme palaamaan siihen usean otteeseen. Ja vielä loman aikana saatiin sarjaan väliä ja pistettiin se vielä uusiksi. (Kai Rantala.)

Toisin kuin Raimo Tyykiluoto, Kai Rantala ja Katariina Kaila joutuivat puntaroimaan Intiaanit tullee! -podcastin jaksojen pituuksia. Intiaanit tullee! -podcastia ajettiin Radio Suomessa ja 15–18 minuutin jaksot olivat aika pitkiä Radio Suomen mittakaavassa. Radio Suomesta näytettiin kuitenkin vihreää valoa ja jaksot menivät noin 15 minuutin mittaisina ulos.

Rantala ja Kaila pitävät noin 15 minuutin mittaista podcast-jaksoa hyvän pituisena. Kailan mukaan 15 minuuttia on esimerkiksi hyvä mitta työmatkalla kuunneltavaksi. Jos työmatka on taas pidempi, sen aikana voi kätevästi kuunnella vaikka kaksi tai kolmekin jaksoa.

5.6 Kuuntelukerrat ovat kovin palaute

Sekä Raimo Tyykiluoto, Kai Rantala että Katariina Kaila ovat kaikki seuranneet podcastiensa kuuntelukertoja. Kuuntelukertojen seuraaminen on hyvä mittarille sille, miten podcast on vetänyt kuulijoita.

Tyykiluoto arvioi omaa onnistumistaan kuuntelukertojen avulla. Hänen mukaansa kuuntelukertojen seuraaminen on kovinta palautetta, mutta samalla niistä voi ottaa opikseen.

Sen suhteen se on minulle tärkeä mittari, jos näkee, että kuuntelijoita ei tule, niin näkee että jossain on epäonnistuttu. Silloin voi miettiä, missä on epäonnistunut vai onko käynyt yksinkertaisesti niin, että tuote alkaa käydä vanhaksi, eikä ihmisiä kiinnosta, vaikka olisi-kin jossain vaiheessa ollut hyvä. Kaikki on mahdollista, täytyy olla itse hereillä. (Raimo Tyykiluoto.)

Kun Tyykiluoto lähti tekemään 12 diktaattoria -podcastia hän ajatteli tekevänsä vain 12 jaksoa. Tekijä yllättyi siitä, kuinka hyvin podcast veti kuuntelijoita ja sen vuoksi sarjaa on jatkettu. Hän kertoo, että sarjaa tehdään nyt kausi kerrallaan kuuntelumääriä seuraten. Tyykiluoto uskoo, että uusia kausia tehdään niin kauan kuin kuuntelijoita riittää.

Kai Rantalaa ja Katariina Kailaa Intiaanit tullee! -podcastien kuuntelukerrat eivät sinänsä motivoineet, sillä sarjan kaikki jaksot julkaistiin kerralla. He kuitenkin iloitsivat siitä, kuinka paljon podcastia kuunneltiin. Kymmentuhannen kuuntelijan raja meni rikki pian sarjan julkaisun jälkeen.

Ensimmäisiä jaksuja oli ensimmäisen viikon aikana kuunneltu paljon enemmän kuin yhtäkään radiodokumenttia on kuunneltu viikon aikana Ylellä. (Kai Rantala.)

Kuuntelukerrat voivat siis motivoida podcastien tekijöitä eri tavalla. Tyykiluotoa kuuntelukerrat motivoivat uusien jaksosten tekemisessä ja kehittämisessä, kun taas Kai Rantalan ja Katariina Kailan kohdalla niin ei voinut edes käydä, sillä kaikki jaksot julkaistiin yhtä aikaa.

5.7 Podcastien tulevaisuus

Kaikki haastateltavat ovat yhtä mieltä siitä, että audioiden kulutus kasvaa nyt ja tulevaisuudessa. Syitä siihen on useita. Audioiden kuluttaminen on entistä helpompaa, sillä niitä voi kuunnella oikeastaan milloin ja missä vain. Lisäksi eri audioiden löytäminen on suhteellisen helppoa ja pod-

casteille on olemassa useita eri alustoja, mistä niitä voi kuunnella. Mutta syyt audioiden kulutukseen voivat olla vielä syvemmilläkin.

Katariina Kailan mukaan nyt eletään audion kulta-aikaa. Hänen arvelee, että pirstaloitunut media tarjoaa ihmisille tänä päivänä paljon pinnallista tietoa ja ihmiset voivat kaivata takaisin rehellisempään maailmaan audioiden kautta.

Tuleeko audion kulta-aika siitä, että ihmisillä on sisäinen kaipuu johonkin syvään ja todellisuuteen? Aistiärsyksiä tulee niin paljon, että äänellä koetetaan peittää. Halutaan ehkä kaikki muut aistiärsykkeet pois paitsi kuulo. Ääni on se, mihin palataan. Radiosta moni asia on alkanut. (Katariina Kaila.)

Kailan mukaan on mielenkiintoista nähdä se, mihin asti podcasteja uskalletaan viedä. Hän uskoo, että seuraava askel voisi olla se, että podcasteihin tuodaan tilaa ja ehkäpä jossain vaiheessa voimme kuunnella metsän huminaa tai vaikkapa vain hiljaisuutta. Myös Kai Rantala uskoo, että ihmisillä voi olla kaipuu erilaisen maailmaan kuin missä nyt elämme.

Onko podcastit se tämän hetken nuotiopaikka, missä kuunnellaan ihmisten tarinoita? Laitteet ovat yleistyneet ja ihmiset haluavat viettää aikaa niiden parissa, mutta myös sulkeutumista omaan maailmaansa. (Kai Rantala.)

Ihmiset viettävät aikaa yhä enemmän erilaisten suoratoistopalvelujen ääressä. Raimo Tyykiluoto uskoo, että myös podcastit kuuluvat tähän samaan sarjaan. Ihmiset ovat kiireisiä ja koko aikaa ei voi olla suoran lähetyksen äärellä. Tyykiluoto ajattelee, että mikäli haluaa kuunnella audioita ja hyviä tarinoita ovat podcastit siihen oiva keino.

Vaikka Tyykiluoto uskoo podcasteihin, ei hän ajattele, että ne syrjäyttäisivät radion. Hänen yksinkertainen ohjeensa on tehdä hyvää sisältöä ilman minkäänlaista vastakkainasettelua eri palvelujen tai välineiden välillä.

Mielestäni ne tukevat toisiaan. Minulla on se kokemus, että kunhan tehdään vain mahdollisimman hyvää sisältöä, niin se kantaa ainakin tällä hetkellä perinteisessä radiossa ja monessa muussakin palvelussa. (Raimo Tyykiluoto.)

Podcasteja on jo nyt tarjolla laidasta laitaan. Jokaiselle löytyy jotain, mutta haastattelemani podcastien tekijöille on joitain toiveita ja ajatuksia sen suhteen, mitä vielä voitaisiin tehdä ja mihin suuntaan podcastit voisivat kehittyä.

Kai Rantala on pyrkinyt muistuttamaan podcastien tekijöitä sitä, että podcasteja voi tehdä monella eri tavalla, eikä vain niin kuin niitä on aina tehty. Rantalan mukaan myös podcasteja voi tehdä elokuvamaisesti, eli esimerkiksi siten, että podcastin voi aloittaa tekemään siitä, mihin se normaalisti lopetettaisiin ja asioita voi jättää auki.

Raimo Tyykiluoto ajattelee, että podcastien sisältöjä, tekemisen tasoa ja laatua tulisi pyrkiä koko ajan nostamaan. Tyykiluodon mukaan on olemassa upeita podcasteja, joiden tarinasta ja äänimaailmasta kuulee sen, että podcasteja voidaan tehdä hienoilla tavoilla. Hän toivoo, että podcastien tekeminen menisi enemmän juuri siihen suuntaan, mutta pahoin pelkää, että tuotantoajat eivät tule antamaan siihen mahdollisuuksia. Hän pohtii myös sitä, että podcastit voivat hiipua juuri sen vuoksi, että ei voida kehittyä sisällöllisessä tarinassa ja luovuudessa esimerkiksi aikataulullisista syistä.

Vaikka tarinat ovat hyviä, niin niitä pitää pystyä koko ajan kertomaan omalla tavalla mielenkiintoisesti. Ja osata ja muistaa hyödyntää myös äänimaailmaan liittyvät asiat. Toivon, että podcastit menisivät laadukkaampaan suuntaan ja että tarinallisuus kehittyisi yhä mielenkiintoisemmaksi, mutta se voi tulla liian kalliiksi. Mahdollisuuksia on, mutta nähdäänkö ne mahdollisuudet ja halutaanko ja osataanko ne käyttää? (Raimo Tyykiluoto.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa käyn läpi tutkimukseni johtopäätökset siitä, mitä sain selville dramaturgia-analyysin ja teemahaastattelujen avulla. Molempien tutkimusmenetelmien kautta löytyi vastauksia siihen, kuinka Ylen suositut podcastit on rakennettu.

Tulosten perusteella Ylen suosittujen podcastien aihe on poikkeuksellinen, ne on käsikirjoitettu huolella ja niiden tekemiseen on käytetty aikaa. Myös jälkityöllä on merkitystä podcastin suosi-oon.

6.1 Aihe ja käsikirjoitus ovat kaiken a ja o

Dramaturgia-analyysin ja teemahaastattelun tulokset ovat yhteneväisiä siinä, mitkä asiat podcas-tin käsikirjoituksessa ja sitä myötä rakenteessa tekevät siitä suosittun

Paljon kuunneltu podcast vaatii tutkimusteni perusteella jonkin poikkeuksellisen tai oudon aiheen. 12 diktaattoria ja Intiaanit tullee! -podcasteissa poikkeuksellisista asioista on kerrottu tarinallisesti. Humoristinen radioparodia Radio Sodoma on itsessään poikkeuksellinen podcast. Sekä drama-turgia-analyysissä että teemahaastatteluissa kävi ilmi, että podcastin on hyvä herättää kuulijas-saan tunteita, esimerkiksi iloa, sääliä ja pelkoa.

Teemahaastatteluissa korostui lisäksi se, että mikäli podcastissa on tarina, on hyvä, ettei se ole kovin kulunut. Esimerkiksi diktaattoreista on kirjoitettu ja tehty useita elokuvia, mutta Raimo Tyyki-luoto on valinnut podcasteihinsa diktaattoreita, jotka ovat aikanaan jääneet esimerkiksi Hitlerin ja Stalinin varjoon, eikä heistä sen vuoksi ole kerrottu niin paljoa. Intiaanit tullee! -podcastissa ker-rottua tarinaa ei ole koskaan aikaisemmin kerrottu suurelle yleisölle.

Pelkkä hyvä tai kummallinen aihe ei kuitenkaan riitä. Dramaturgia-analyysin perusteella runsaasti kuuntelukertoja kerännyt podcast vaatii hyvän käsikirjoituksen, jonka rakennetta on pohdittu. On olennaista, että podcastista löytyy esimerkiksi erilaisia koukkuja, joita voi olla podcastin alussa, keskellä ja lopussa. Huolella tehty käsikirjoitus korostui myös teemahaastatteluissa. Haastatelta-

vat ovat käsikirjoittaneet podcast-jaksoja harkiten ja tunnustellen sitä, mikä tuntuu kantavan jakson alusta loppuun.

Mietimme aika tarkkaan, että sarjassa on isoja kontrasteja. Alkuun rakennettiin koukuttavia juttuja, jätettiin aika paljon auki asioita, jotka tuli jakson mittaan kerrottuja ja myös käänteitä tuli. Lopussa pitää olla cliffhangeri, että on joku syy kuunnella seuraava jakso. Tätä kaarta mietittiin tarkkaan ja paljon. (Kai Rantala.)

Ei voi ajatella, että näitä tekisi ilman käsikirjoitusta, on niin paljon yksityiskohtia ja siinä hypitään maanosista toisiin ja henkilöistä toisiin. Vaikka teot ovatkin samalla tavalla hirveitä, mutta tavat tehdä tekoja ja maiden tarinat, ei niitä voisi ulkoa opiskella. Mielestäni hyvä käsikirjoitus on tosi tärkeässä roolissa. (Raimo Tyykiluoto.)

Lisäksi teemahaastatteluissa nousi esille kuulijan arvostaminen ja se, että kaikkea ei aina pidä kertoa. Kuulija voi podcastia kuunnellessa oppia ja samalla oivaltaa asioita, mikä saa hänet kuuntelemaan lisää. Kuulija ymmärtää, että hän osaa tehdä johtopäätöksiä asioita yhdistelemällä, ja se voi tuoda mielihyvän tunteen. Tämän asian havaitsin myös dramaturgia-analyysia tehdessäni. Joidenkin asioiden tai henkilöiden ja hahmojen kohtalo jätetään auki ja niiden merkityksen voi oivaltaa kuuntelemalla podcastia pidemmälle.

Hyvä podcast on rakennettu niin, ettei kuulija malta lopettaa sen kuuntelemista. Hyvän podcastin rakentamisen elementteinä on tutkimukseni aineistoissa käytetty poikkeuksellista aihetta, mielenkiintoisesti rakennettua käsikirjoitusta ja erilaisia tehokeinoja.

6.2 Hyvä podcast vaatii työtä

Kaikista kolmesta analysoimastani podcastista kuulee, että niiden tekemiseen on käytetty aikaa. Sen kertovat muun muassa faktapitoiset tarinat, mielikuvittelliset hahmot ja äänimaailma.

Radio Sodomian hahmot ja sen erilaiset ohjelmat ovat tuskin syntyneet täysin itsestään. Sodomasta myös kuulee, että podcastia on editoitu paljon jo pelkästään erilaisten ääniefektien ja musiikkien vuoksi. Vaikka Intiaanit tulee! -podcastissa ei ole yhtä paljon erilaisia ääniefektejä ja musiikkia kuin Radio Sodomassa, löytyy siitäkin erilaisia äänimaailmallisia elementtejä. Sen lisäksi tarina, jota Intiaanit tulee! -podcastissa kerrotaan, on hyvin pitkä ja täysin ennenkuulumaton siinä laajuudessa, missä se podcastissa tuodaan ilmi. 12 diktaattoria on yhtä aikaa tarina, sekä tietopläjäys, josta myös kuulee, että sen tekemiseen on käytetty aikaa.

Paljon kuunneltuihin podcastien tekoon on siis käytetty aikaa ja myös teemahaastatteluissa korostui se, kuinka paljon etenkin etukäteistyötä podcastin tekeminen vaatii.

Ei ollut paljon materiaalia, että olisi voitu hakea taustavahvistusta, jouduimme paljon kaivamaan. Teimme paljon taustatyötä. (Katariina Kaila.)

Ennen kuin lähdin tätä tekemään, niin mietin ja pohdin tulokulmaa ja minkälainen sen pitäisi olla. Lisäksi mietin, mitä tarinassa pitää olla, että se kiinnostaa ja millaiset tarinat eivät kiinnosta. Sitten vain tein sairaan paljon hommia, alkoi löytyä sisältöä ja rupesin tekemään tarinaa. (Raimo Tyykiluoto.)

Sen lisäksi, että taustatyön, materiaalin haalimiseen, sekä käsikirjoituksen tekemiseen menee aikaa, sitä kuluu myös jälkityöhön. Etenkin Radio Sodomaa ja Intiaanit tullee! -podcasteja on editoitu paljon. Niihin on lisätty erilaisia efektejä ja musiikkia. Efektejä ei kannata laittaa podcastiin vain siksi, että podcastissa on efekti. Niiden tekeminen ja sommittelu podcastiin vie teemahaastattelujen mukaan aikaa.

7 POHDINTA

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi podcastit, sillä en tiennyt juuri mitään niiden teosta ennen tutkielman tekoa ja halusin oppia, kuinka Ylen suosituimmat podcastit ovat tehty. Tutkielman aiheen valintaan vaikutti myös se, että podcastit ovat mielestäni mielenkiintoinen formaatti ja uskon, että tulevaisuudessa ne ovat yhä suosituimpia.

Lähdin selvittämään tutkielmassani sitä, miten Ylen suosittu podcastit on rakennettu. Tätä kysymystä tutkin dramaturgia-analyysin, teemahaastatteluiden ja moodit-mallien avulla. Dramaturgia-analyysin aineistoksi valitsin paljon kuuntelukertoja saaneita podcast-jaksoja ja teemahaastatteluihin ihmisiä, jotka ovat tehneet kyseiset podcast-jaksot. Näin ollen tiesin, että podcastien tekijöillä on varmasti oman työnsä kautta kokemusta siitä, miksi juuri heidän podcastinsa ovat vetäneet paljon kuulijoita. Teemahaastattelut tein sen vuoksi, että dramaturgia-analyysi on vain minun tulkintani podcasteista, joten haastattelujen avulla sain tutkielmastani huomattavasti kattavamman. Ekströmin moodit-mallia käytin, kun ryhmittelin löytämiäni pääteemoja.

Dramaturgia-analyysin ja teemahaastatteluiden tulokset olivat hyvin samansuuntaisia. Jo dramaturgia-analyysissä kävi ilmi, että kolmesta analysoimastani podcast-jaksoista oli löydettävissä neljä teemaa, joista poikkeuksellisuus toistui kaikissa kolmessa analysoimassani podcastissa, kun taas huumori, informaatio ja tarinallisuus kahdessa podcastissa. Samat asiat tulivat selvästi ilmi myös teemahaastattelujen myötä. Sekä dramaturgia-analyysi että teemahaastattelut osoittivat, että ennako-olettamukseni pitivät pitkälti paikkaansa.

Yllättävää mielestäni oli se, että vaikka kolme analysoimaani podcast-sarjaa on hyvin erilaiset, löytyi niistä kuitenkin selvästi edellä mainitsemani neljä pääteemaa. Sitä kautta onnistuin myös vastamaan tutkimuskysymykseeni. Ylen suosittu podcastit on käsikirjoitettu huolella, jolloin niihin on mietitty erilaisia koukkuja ja pohdittu, kuinka tarina kantaa parhaiten. Lisäksi aihe on podcastissa tärkeää ja tutkimukseni perusteella poikkeukselliset aiheet kiinnostavat kuuntelijoita, humoristista ja samalla informatiivista otetta unohtamatta.

Tutkielmaani voisi laajentaa samasta aihepiiristä esimerkiksi kokoamalla suuremman tietoperustan ja analysoitavaa aineistoa. Erilaisia podcast-jaksoja eli aineistoa löytyy paljon, mutta tietoperustaan sopiva teoreettinen materiaali on kuitenkin hieman kiven alla. Suomenkielistä kirjallisuutta

podcasteista ei löydy, mutta erilaisia artikkeleita kylläkin, ja aiheesta on tehty myös muutamia tutkimuksia. Tutkielmaa voisi laajentaa myös uudella, tarkemmin rajatulla tutkimuskysymyksellä. Erityisesti dramaturgia-analyysia ja teemahaastattelua tehdessäni mieleeni heräsi uusi potentiaalinen tutkimuskysymys. Voisi olla mielenkiintoista selvittää, millainen tarina on hyvä kerrottavaksi podcastiin. Tarinoita on paljon ja eri ihmiset pitävät erilaisista tarinoista, mutta koen, että podcasteissa toimivat tietynlaiset tarinat. Lisäksi voisi pohtia laajemmin sitä, kuinka tarina tulee kertoa, jotta se kantaa läpi podcastin.

LÄHTEET

Aalto, T. 2005. Podcasting vahvassa myötätulessa. Yle Blogit. Viitattu 29.10.2018, <http://vintti.yle.fi/yle.fi/blogit.yle.fi/tuija-taalla-hei/podcasting-vahvassa-myotatuudessa.html>.

Aho, R. (ei julkaisuvuotta). Podcastit ja älykaiuttimet tulevat muuttamaan maailmaa. RadioMedia. Viitattu 12.3.2019, <https://www.radiomedia.fi/blogit/podcastit-ja-alykaiuttimet-tulevat-muuttamaan-maailmaa>.

Andersson Wimby, Nils 2017. Podcast-lyssnande i Sverige. Resumé. Viitattu 3.3.2019, <https://www.resume.se/blogg/nils-andersson-wimby/2017/05/02/podcast-lyssnande-i-sverige/>.

Aslama, M. 2005. Tietoisku, tarina vai nähtävyys? Suomalaisen televisiojournalismin moodeista. Media & viestintä. Viitattu 3.3.2019, <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/62572>.

Bradshaw, P & Rohumaa, L. 2011. The Online Journalism Handbook. Pearson Education. New York: Routledge.

Edison Research. 2018. The infinite dial 2018. Edison Research. Viitattu 12.3.2019, <https://www.edisonresearch.com/infinite-dial-2018/>.

Frilander, A. 2015. Vuodesta 2016 ennustetaan podcastien vuotta – tässä 20 kuunteluvinkkiä vuodenvaihteeseen. Helsingin Sanomat. Viitattu 6.11.2018, <http://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002874719.html>

Heikkinen, A. 2017. Digitreenit: Podcast on netin herkkua korville – Kuuntele äänisarjoja tai lataa ne laitteellesi. Yle. Viitattu 5.11.2018, <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/10/18/digitreenit-podcast-on-netin-herkkua-korville-kuuntele-aanisarjoja-tai-lataa-ne>.

Hiltunen, A. 1999. Menestystarinan anatomia Aristoteles Hollywoodissa. Helsinki: Gaudeamus

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino.

Kantola, A., Moring, I. & Väliverronen, E. 2003. Media-analyysi, tekstistä tulkintaan. Tampere: Kustantaja.

Kari, A. 2019. Podcast haastatteluformaatin uudistajana. Opinnäytetyö, AMK. Oulun ammattikorkeakoulu, viestinnän tutkinto-ohjelma, journalismin suuntautumisvaihtoehto. OAMK Leevi. Viitattu 7.5.2019, <https://oamk.finna.fi/Record/leevi.217574>.

Kujala, T., Lahti, J. & Tamminen, H. 1999. Radiotyön perusteet. Tampere: Gaudeamus.

Merton, R., Fiske, M. & Kendall, P. 1956. The Focused Interview: A Manual of Problems and Procedures. New York: Free Press.

Mämmi, S. 2017. Podcasts. Procom. Viitattu 12.3.2019, <http://procom.fi/wp-content/uploads/2017/11/SannaMammi23112017.pdf>.

Natri, S. 2016. Uusi podcast ruotii suomalaisia katoamistapauksia – Yle aloittaa netissä useita erikoissarjoja. Yle. Viitattu 29.10.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-8673213>.

Nielsen. 2017. Podcast sponsorship effectiveness. Nielsen. Viitattu 12.3.2019, <https://www.nielsen.com/us/en/insights/reports/2017/podcast-sponsorship-effectiveness.html>.

Peltomäki, T. 2018. Podcastit tavoittavat nyt vanhempiakin 30.8.2018. Yle Areena, aamu-tv. Viitattu 29.10.2018, <https://areena.yle.fi/1-50006936>.

RadioMedia. 2018. Podcast, podcast – tutkimus podcastien kuuntelusta. RadioMedia. Viitattu 16.11.2018, https://www.radiomedia.fi/sites/default/files/attachments/podcast-tutkimus-radiomedia_1.pdf.

Sanoma. 2018. Audiopalveluiden käyttö monipuolistuu – Radio yhä kuunnelluin kaikissa ikäryhmissä. Sanoma. Viitattu 8.5.2019, <https://media.sanoma.fi/ajankohtaista/2018-06-13-audiopalveluiden-kaytto-monipuolistuu-radio-yha-kuunnelluin-kaikissa>.

Sulopuisto, O. 2018a. Kaikki muutkin kuin radiot tahtovat nyt tehdä äänisisältöjä. SuomenLehdistö. Viitattu 5.11.2018, <https://suomenlehdisto.fi/kaikki-muutkin-kuin-radiot-tahtovat-nyt-tehda-aanisisalto/>

Sulopuisto, O. 2018b. Podcastit tavoittavat nyt vanhempiakin 30.8.2018. Yle Areena, aamu-tv. Viitattu 29.10.2018, <https://areena.yle.fi/1-50006936>.

The Merriam-Webster Dictionary, hakusana podcast. 2019. Merriam-Webster. Viitattu 16.11.2018, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/podcast>.

Torkki, J. 2014. Tarinan valta. Keuruu: Otava.

Unkuri, J. 2018. Stefan Möller: Vuosi 2018 on audion vuosi. Teosto. Viitattu 11.3.2018, <https://www.teosto.fi/teostory/audion-vuosi>.

Yle. 2018. Podcastit. Yle Areena. Viitattu 7.11.2018, <https://areena.yle.fi/tv/ohjelmat/30-279>.

AINESTOT

Holma, A. 2017a. Radio Sodoma: Lasten laivan paluu ja Ylen hyvä Yle. Viitattu 21.1.2019.

<<https://areena.yle.fi/1-4182681?autoplay=true>>

Holma, A. 2017b. Radio Sodoma: Aamupala kurkussa 2 ja Tähän runoon haluaisin kuolla. Viitattu

21.1.2019. <<https://areena.yle.fi/1-4184048?autoplay=true>>

Holma, A. 2017c. Radio Sodoma: Sodoma 100 ja Ihminen ja aika. Viitattu 21.1.2019.

<<https://areena.yle.fi/1-4186838?autoplay=true>>

Kaila, K. & Rantala, K. 2017a. Intiaanit tullee!: Osa 1: Mies joka toi elämäntapaintiaanit Suomeen kertoo kaiken: "Tätä tarinaa en ole kertonut kenellekään". Viitattu 21.1.2019.

<<https://areena.yle.fi/1-4194442>>

Kaila, K. & Rantala, K. 2017b. Intiaanit tullee!: Osa 2: Intiaanit tullee, intiaanit tullee! – Iriadamantit Pohjanmaan lakeuksilla. Viitattu 21.1.2019. <<https://areena.yle.fi/1-4194441?autoplay=true>>

Kaila, K. & Rantala, K. 2017c. Intiaanit tullee!: Osa 3: Tervetuloa Kittilän Lainiolle, elämäntapaintiaanien leirille! Viitattu 21.1.2019. <<https://areena.yle.fi/1-4194440?autoplay=true>>

Kaila, K. 2019. Tuotantopäällikkö, Yleisradio. Haastattelu 11.2.2019. Tekijän hallussa.

Rantala, K. 2019. Äänisuunnittelija, Yleisradio. Haastattelu 11.2.2019. Tekijän hallussa.

Tyykiluoto, R. 2018a. 12 diktaattoria: Sankari Ferdinand Marcos. Viitattu 21.1.2019.

<<https://areena.yle.fi/1-4373217?autoplay=true>>

Tyykiluoto, R. 2018b. 12 diktaattoria: Valtionpää Francisco Franco. Viitattu 21.1.2019.

<<https://areena.yle.fi/1-4373218?autoplay=true>>

Tyykiluoto, R. Toimittaja, Yleisradio. 2019. Haastattelu 9.1.2019. Tekijän hallussa.

Taustakysymykset

Kuka olet, mikä koulutuksesi on?
Miten kauan olet tehnyt podcasteja? Oletko tehnyt muita podcasteja?
Oletko saanut erillistä koulutusta podcastien tekemiseen?
Oletko tehnyt aikaisemmin radiota?
Millainen on mielestäsi hyvä podcast?

Podcastin tekemiseen liittyvät kysymykset

Mitkä asiat ovat tärkeimpiä podcastia tehdessä?
Miten rakennat podcast-jakson?
Mitä kaikkea teet ennen kuin nauhoitat jakson? Käsikirjoitatko jaksot?
Mitä podcastin rakenteessa tulee ottaa huomioon, että kuulija jaksaa/haluaa kuunnella jakson loppuun saakka?

Jälkityöhön liittyvät kysymykset

Kuinka paljon editoit podcastiasi?
Ajatteletko etukäteen podcast-jaksojen pituuksia?
Käytätkö podcasteissasi tehokeinoja? Jos käytät, miksi ja millaisia? Jos et, miksi?
Tarkkailletko podcast-jaksojesi kuuntelukertoja? Miksi/miksi et? Vaikuttavatko kuuntelukerrat jollain tavalla työskentelyysi?